

JULIUSZ HR. OSTROWSKI.

KSIEGA HERBOWA RODÓW POLSKICH

Zeszyt XIII.

CENA ZESZYTU:

na papierze welinowym rubli 2

na papierze czerpanym rubli 4.

WARSZAWA.

GEBETHNER i WOLFF

Krak.-Przedmieście Nr. 5.

B. BOLCEWICZ

Plac Saski Nr. 5.

DRUK JÓZEFA SIKORSKIEGO, WARECKA № 14.

1901.

UPRASZA SIĘ O NADSZYŁANIE HERBÓW I LEGITYMACYI.

UPRASZA SIĘ O NADSZYŁANIE FRENUMERATY NA DALSZE ZESZYTY.

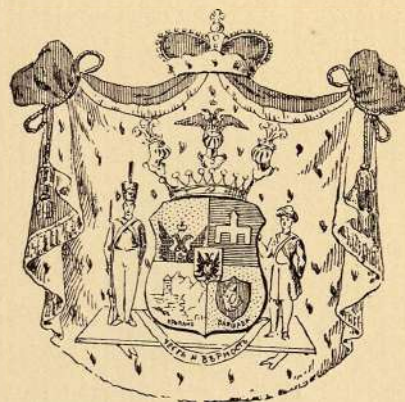
br. 29989

Дозволено Цензурою
Варшава 17 Декабря 1901 г.

PASZKIEWICZ Hrabia Erywański cz. Radwan odm.

— 2502 —

PASZKIEWICZ Książę Warszawski.

— 2503 —

PASZKOWSKI I, (*Paschke*) cz. Zadora odm.

— 2504 —

PASZKOWSKI II, Paczkowski cz. Zadora odm.

— 2505 —

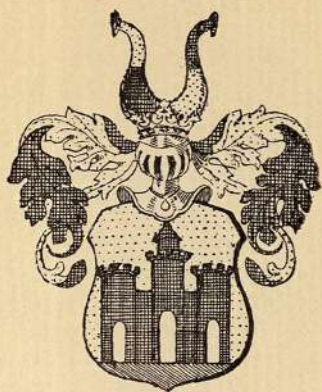
PASZYC.

— 2506 —

PATEK cz. Przyjaciół odm.

— 2507 —

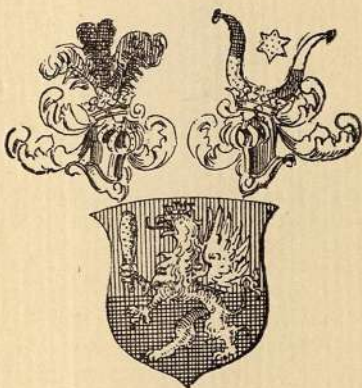
PATKUL, Patkula.

— 2508 —

PAUL-SELUF, (*de Paul-Sellouf*) Baron.

— 2509 —

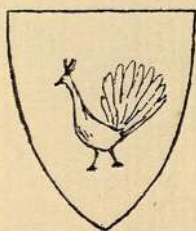
PAULIC I, (*Paulitz*), Pawluć.

— 2510 —

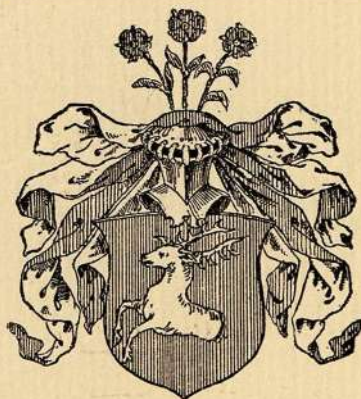
PAULIC II, (*Paulitz*).

— 2511 —

PAW.

— 2512 —

PAWELS, Pawelsz, Pawelski, Pawelsztorp.

— 2513 —

PAWELS II.

— 2514 —

PAWŁOWICZ I cz. Przyjaciół odm.

— 2515 —

PAWŁOWICZ II cz. Przyjaciół odm.

— 2516 —

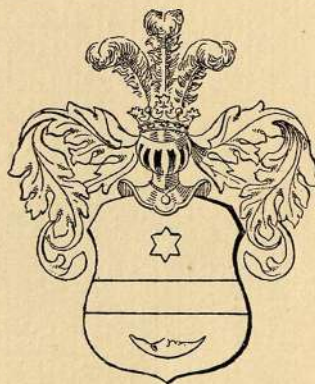
PAWŁOWSKI I cz. Haugwicz odm.

— 2517 —

PAWŁOWSKI II cz. Haugwicz odm.

— 2518 —

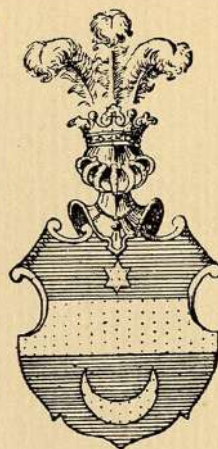
PAWŁOWSKI III cz. Leliwa odm.

— 2519 —

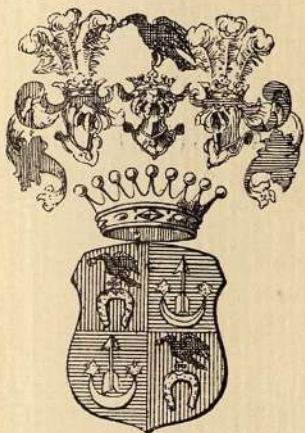
PAWŁOWSKI IV Baron cz. Leliwa odm.

— 2520 —

PAWŁOWSKI V.

— 2521 —

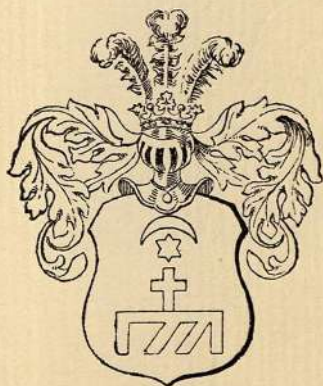
PAWŁOWSKI VI Hrabia cz. Ślepowron odm.

— 2522 —

PAWSZA I.

— 2523 —

PAWSZA II.

— 2524 —

PEC, (*Petś*) cz. Orzeł dwugłowy.

— 2525 —

PELIKAN I.

— 2526 —

PELIKAN II.

— 2527 —

PELTENBERG, (*Poeltenberg*).

— 2528 —

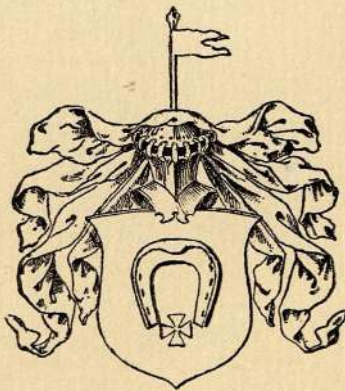
PEŁKA I, (*Pelcka*) cz. Jastrzębiec odm.

— 2529 —

PEŁKA II.

— 2530 —

PEŁKOWSKI.

— 2531 —

PEŁNIA, Iwanicki.

— 2532 —

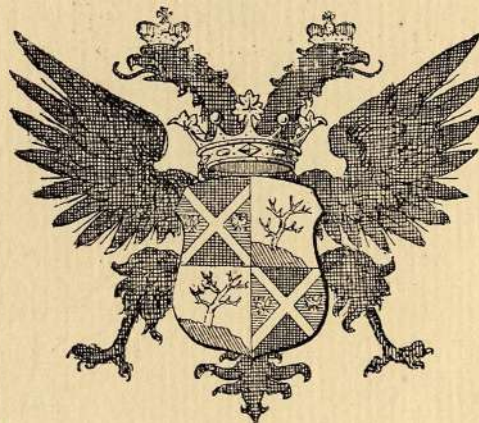
PERETYATKOWICZ.

— 2533 —

PERNET' cz. Kotwica odm.

— 2534 —

PERNIGOTTI.

— 2535 —

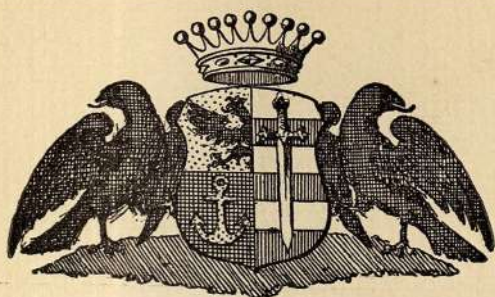
PERNUS, Pyrnus, (*Kippenhahn*).

— 2536 —

PEROT, (*Peroth*).

— 2537 —

PETROWIC-ARMIS, (*Petrowits-Armis*) Hrabia.

— 2538 —

PETRYCZY, (*Petryzy*).

— 2539 —

PETRYNO, *Petrino* Baron.

— 2540 —

PETRYKOWSKI I, *Potrykowski* cz. *Tarnawa* odm.

— 2541 —

PETRYKOWSKI II.

— 2542 —

PETRYKOWSKI III.

— 2543 —

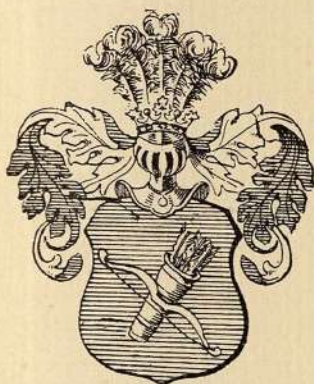
PĘDZIC.

— 2544 —

PĘKAWKA cz. Kościeszka odm.

— 2545 —

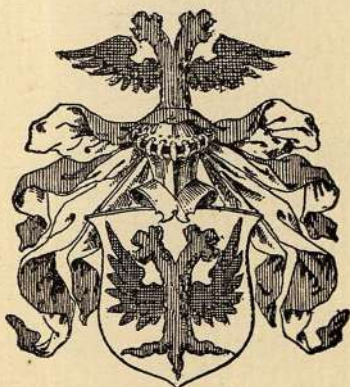
PĘKOŚLAW I.

— 2546 —

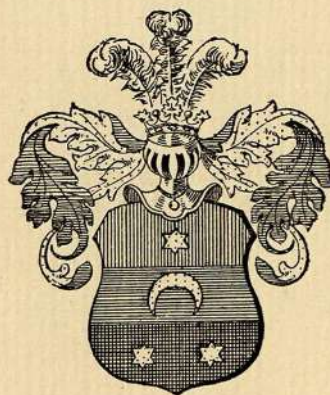
PĘKOŚLAW II.

— 2547 —

PFELSDORF, (*Pfeilsdorf*).

— 2548 —

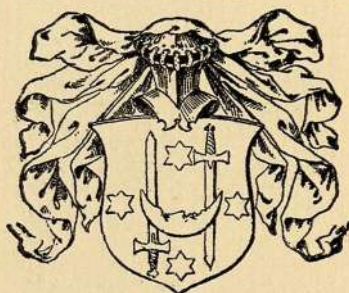
PFUL I, (*Pfuel, Pfuhl, Phull*).

— 2549 —

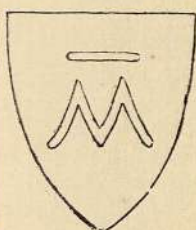
PFUL II, (*Pfuhl, Pfuel*).

— 2550 —

PFULSTEIN SLUPECKI, (*Pfuhlstein*).

— 2551 —

PIASOCKI, Piaseczyński, Piasoczyński.

— 2552 —

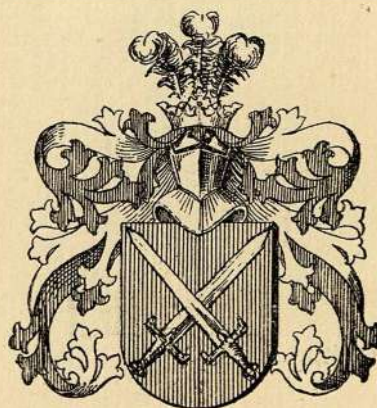
PIECZA.

— 2553 —

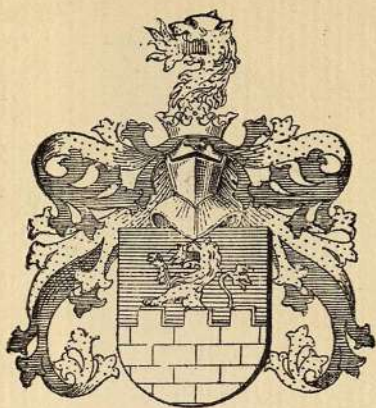
PIECHKOWSKI, Pieszkowski cz. Drangwicz odm.

— 2554 —

PIELESZ.

— 2555 —

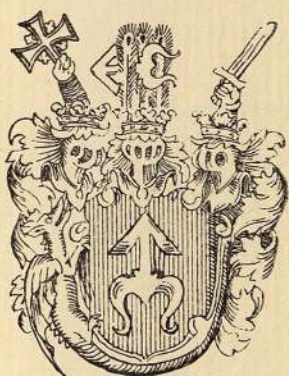
PIELGRZYM.

— 2556 —

PIELGRZYM, Pelgrzim.

— 2557 —

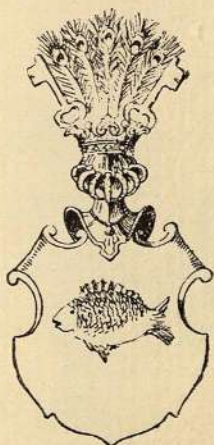
PIENIAŻEK cz. Odrowąż odm.

— 2558 —

PIERŚCIEŃ.

— 2559 —

PIERZCHA I, Perka, Pirch.

— 2560 —

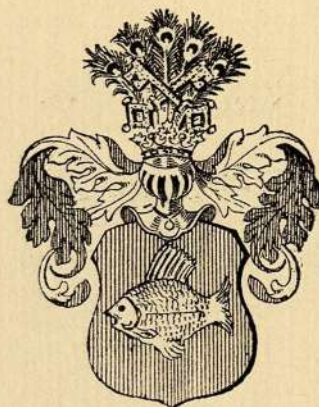
PIERZCHA II.

— 2561 —

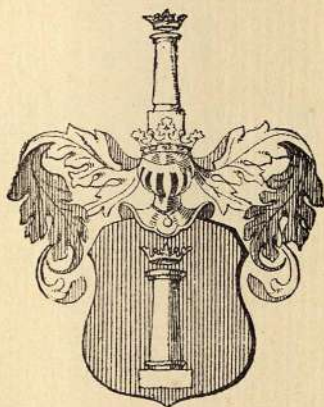
PIERZCHA III.

— 2562 —

PIERZCHA IV.

— 2563 —

PIERZCHAŁA Ia, Pirzchała, Roch, Kolumna.

— 2564 —

PIERZCHAŁA Ib.

— 2565 —

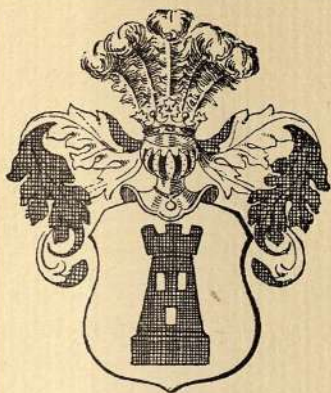
PIERZCHAŁA IIa, Roch.

— 2566 —

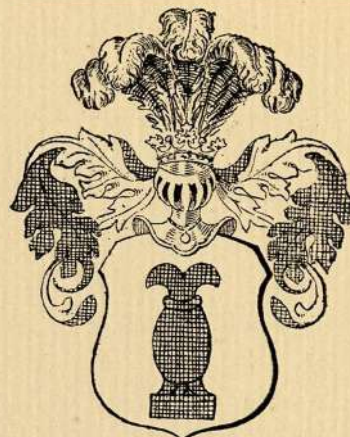
PIERZCHAŁA IIb, Roch.

— 2567 —

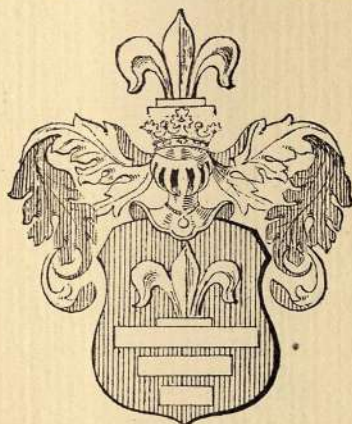
PIERZCHAŁA IIc.

— 2568 —

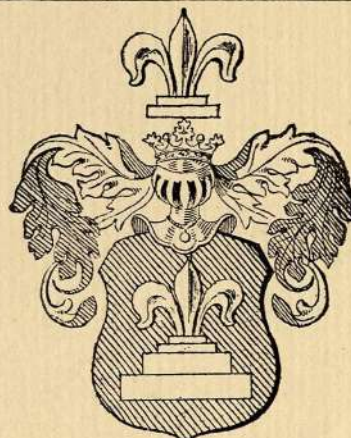
PIERZCHAŁA IIId, Roch.

— 2569 —

PIERZCHAŁA IIIa, Roch Skala łomana.

— 2570 —

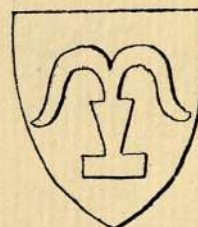
PIERZCHAŁA IIIb, Roch.

— 2571 —

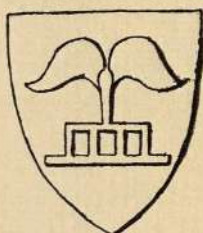
PIERZCHAŁA IIIc, Roch.

— 2572 —

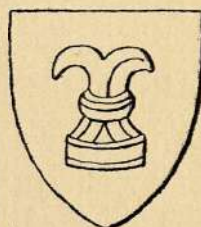
PIERZCHAŁA IV.

— 2573 —

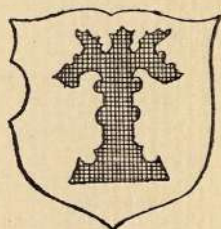
PIERZCHAŁA V.

— 2574 —

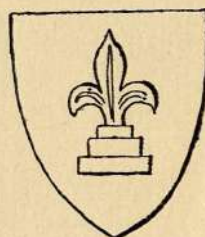
PIERZCHAŁA VI, Roch.

— 2575 —

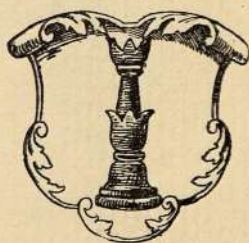
PIERZCHAŁA VII, Pirzchała.

— 2576 —

PIERZCHAŁA VIII.

— 2577 —

PIERZCHAŁA IX, Roch, Kolumna.

— 2578 —

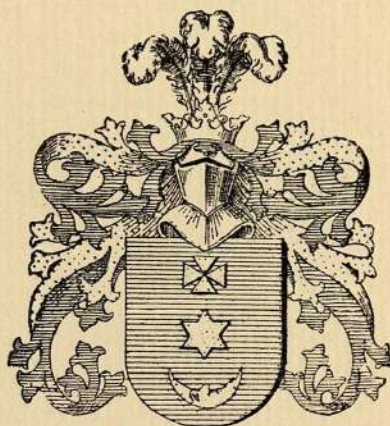
PIERZCHAŁA X, Roch.

— 2579 —

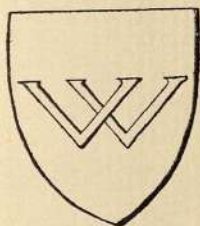
PIESTNIK, Pieśnik.

— 2580 —

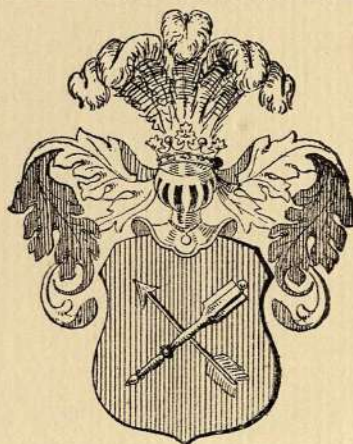
PIETRASIEWICZ, Pietraszewicz cz. Leliwa odm.

— 2581 —

PIETRASZKIEWICZ.

— 2582 —

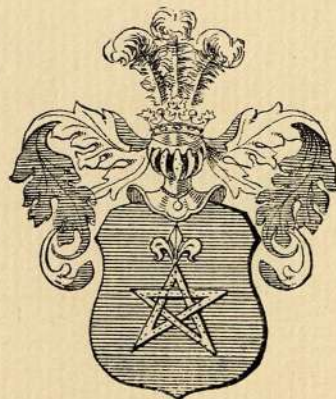
PIETRZYCKI cz. Bełty odm.

— 2583 —

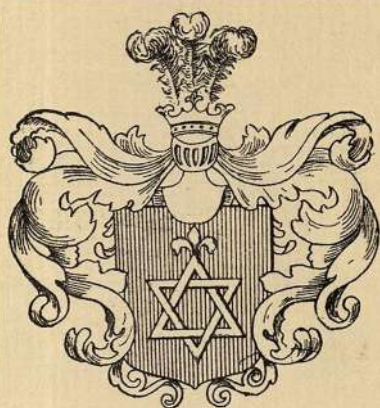
PIETRZYNIC.

— 2584 —

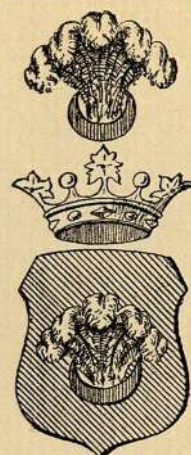
PIETYROG I, Pietyroch, Piętoróg.

— 2585 —

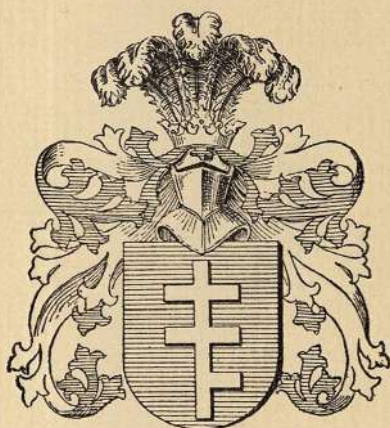
PIETYROG II.

— 2586 —

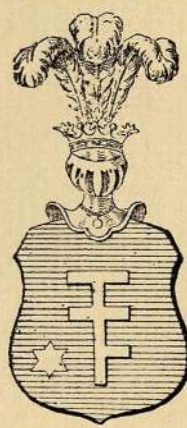
PIĘCIOPIÓR.

— 2587 —

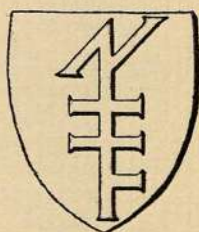
PILAWA, Pilawa, Strzała.

— 2588 —

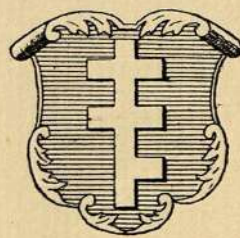
PILAWA II.

— 2589 —

PILAWA pierwotna cz. Strzała.

— 2590 —

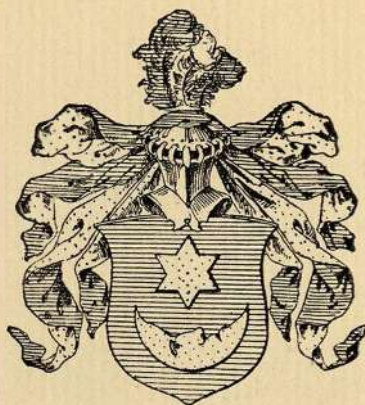
PILAWA III.

— 2591 —

PILCHOWSKI, Pilichowski cz. Rogala odm.

— 2592 —

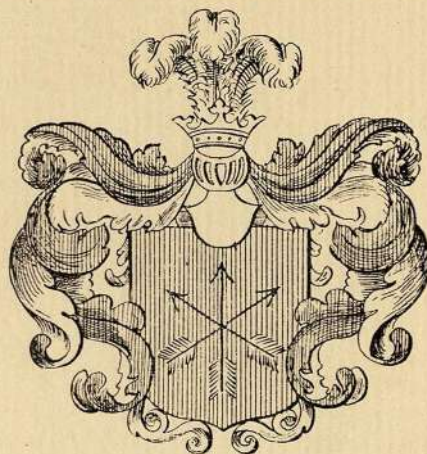
PILECKI cz. Leliwa odm.

— 2593 —

PILERSDORF Baron.

— 2594 —

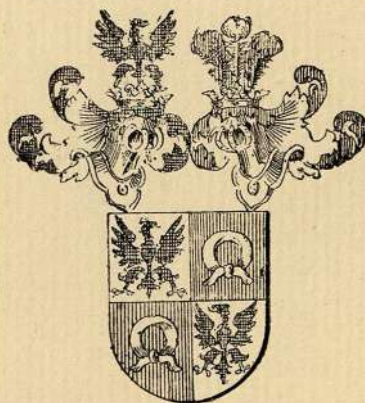
PILIŃSKI, Pyliński cz. Belty odm.

— 2595 —

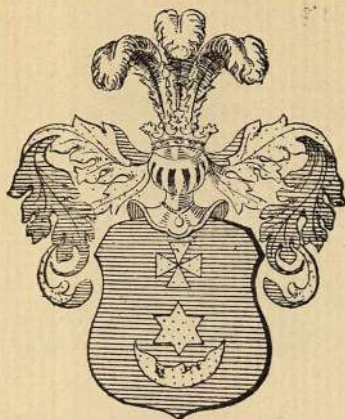
PINIŃSKI Hrabia cz. Jastrzębiec odm.

— 2596 —

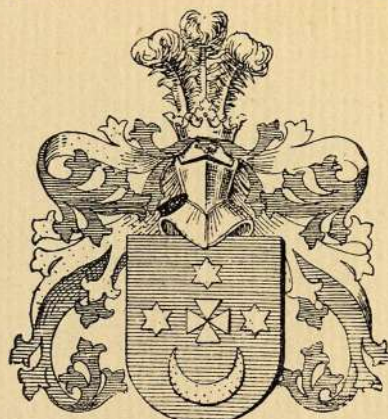
PINOCKI, Pinoci, (*Pinocci*).

— 2597 —

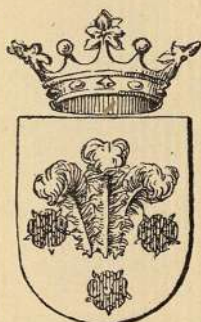
PIOTROWICZ I cz. Leliwa odm.

— 2598 —

PIOTROWICZ II cz. Leliwa odm.

— 2599 —

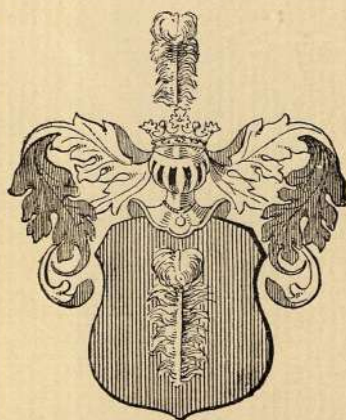
PIÓRA.

— 2600 —

PIÓRA STRUSIE.

— 2601 —

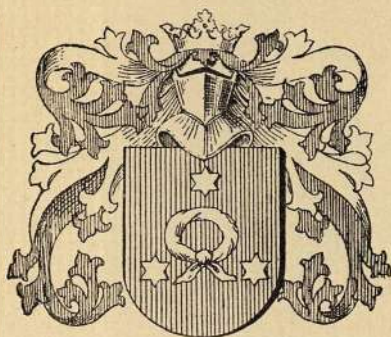
PIÓRO, (*Lenski*).

— 2602 —

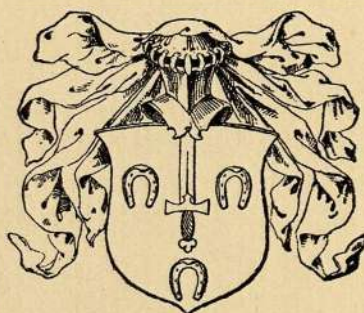
PIÓROSLAW, Pierosław.

— 2603 —

PIRAWSKI cz. Nałęcz zawiniony.

— 2604 —

PIROŃSKI.

— 2605 —

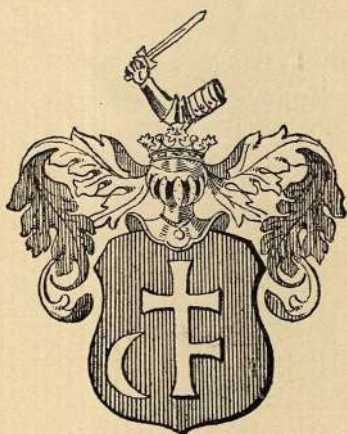
PISARZEWSKI, Pisarzowski cz. Stary koń'odm.

— 2606 —

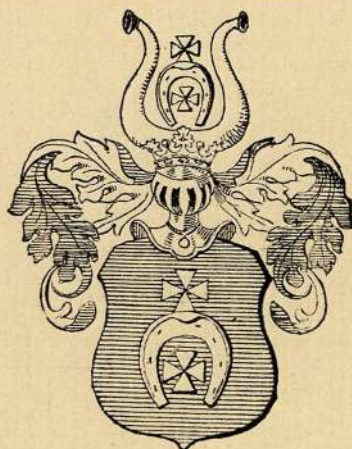
PISIEŃSKI, Pisiński cz. Poraj odm.

— 2607 —

PISZCZAŃSKI cz. Prus I odm.

— 2608 —

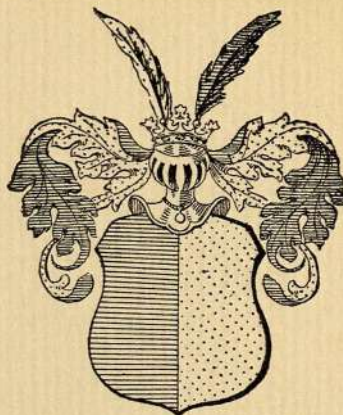
PIWNICKI cz. Lubicz odm.

— 2609 —

PIWNICKI II Hrabia.

— 2610 —

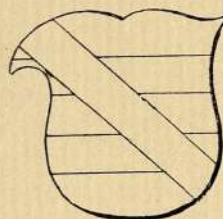
PLATEMBERG, Plettenberg cz. Łagoda odm.

— 2611 —

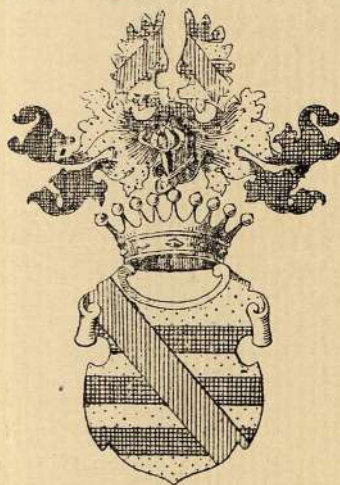
PLATER I.

— 2612 —

PLATER II.

— 2613 —

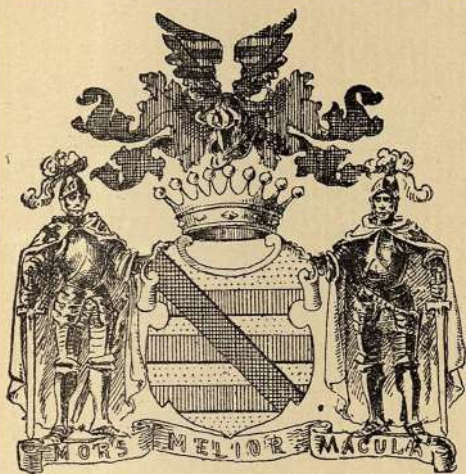
PLATER Hrabia I.

— 2614 —

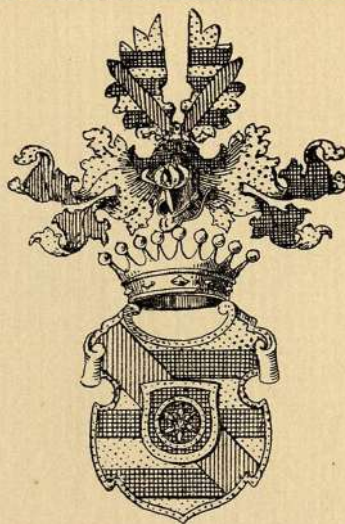
PLATER Hrabia II.

— 2615 —

PLATER Hrabia III.

— 2616 —

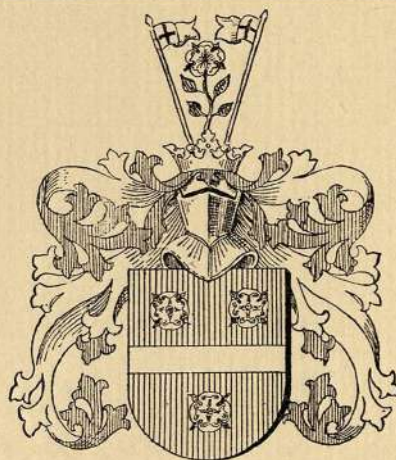
PLATER ZYBERK Hrabia, (*Syberg*).

— 2617 —

PLEMIĘCKI I, Plemiński, Klement-Pleński.

— 2618 —

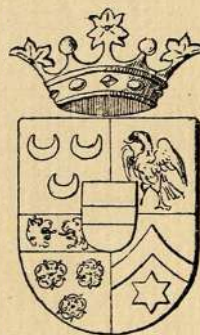
PLEMIĘCKI II, Klement-Pleński.

— 2619 —

PLEMIĘCKI III.

— 2620 —

PLESSY, (*Plessis du*).

— 2621 —

PLESZKOWSKI cz. Pogonia polska odm.

— 2622 —

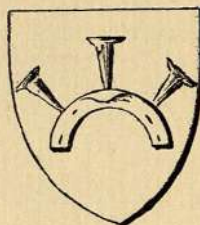
PLON.

— 2623 —

PLUSKIEWICZ.

— 2624 —

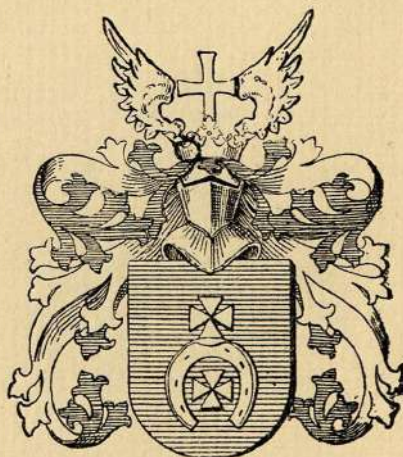
PLONIA.

— 2625 —

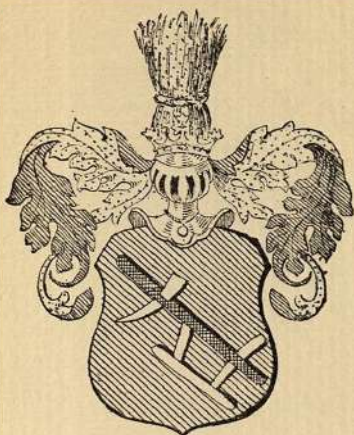
PŁOŃSKI.

— 2626 —

PŁOTOWSKI cz. Lubicz odm.

— 2627 —

PLUŻYCA.

-- 2628 --

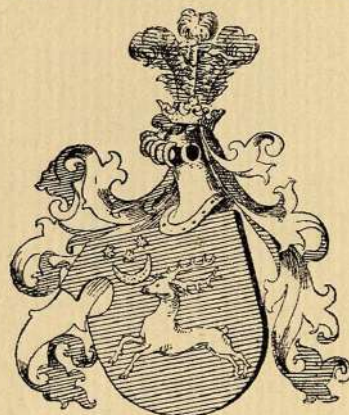
PNIEJNA, Pniejnia, Cwalina.

-- 2629 --

POBĘDZIE.

-- 2630 --

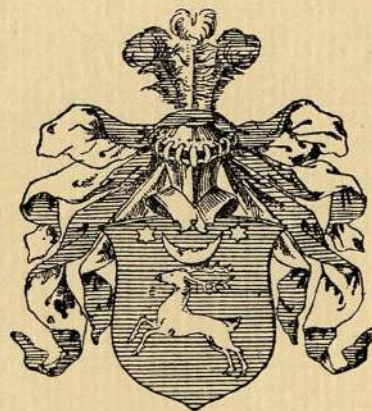
POBŁOCKI I cz. Jeleń odm.

-- 2631 --

POBŁOCKI II.

-- 2632 --

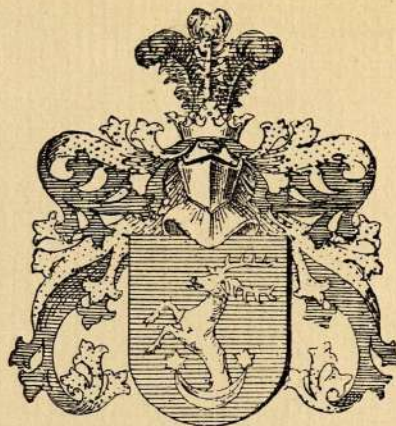
POBŁOCKI III.

-- 2633 --

POBŁOCKI IV.

-- 2634 --

POBŁOCKI V.

-- 2635 --

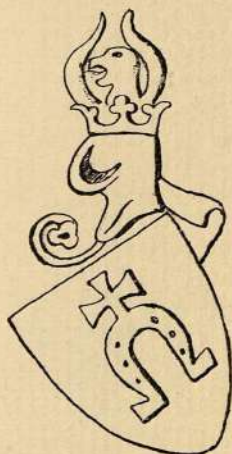
POBÓG, Fobodze, Pobożanicz.

-- 2636 --

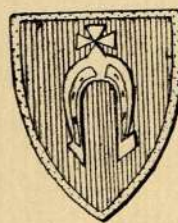
POBÓG II.

-- 2637 --

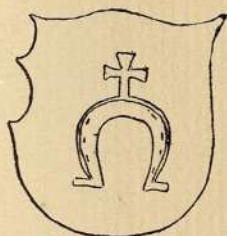
POBÓG III.

-- 2638 --

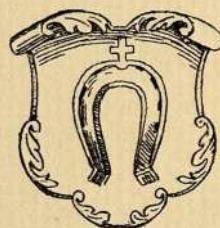
POBÓG IV.

-- 2639 --

POBÓG V.

— 2640 —

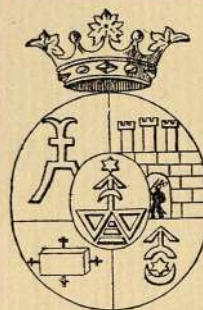
POBÓG VI.

— 2641 —

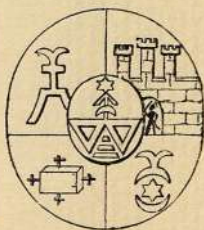
POCIEJ I, cz. Potej Waga odm.

— 2642 —

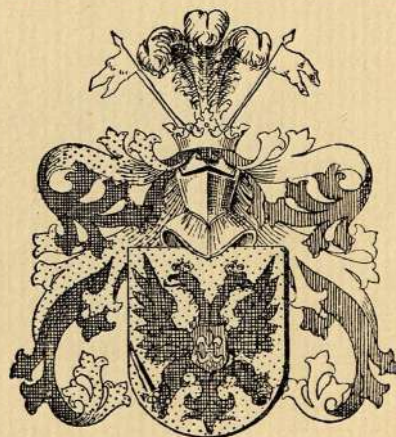
POCIEJ II cz. Waga odm.

— 2643 —

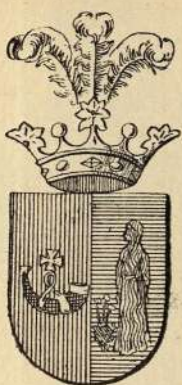
POCIEJ III.

— 2644 —

PODBERESKI cz. Gozdawa odm.

— 2645 —

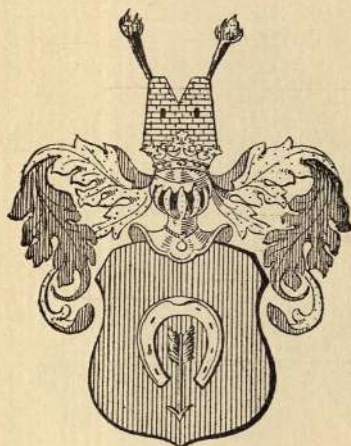
PODBIAŁ.

— 2646 —

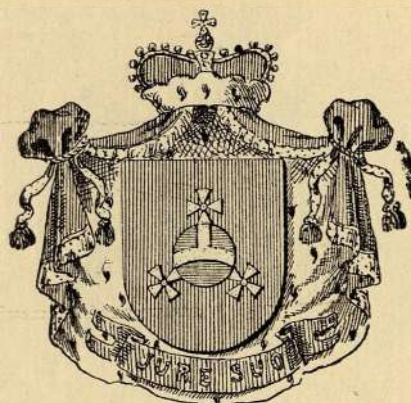
PODCHOCIŃSKI, Podchocimski cz. Orzeł odm.

— 2647 —

PODGÓRSKI.

— 2648 —

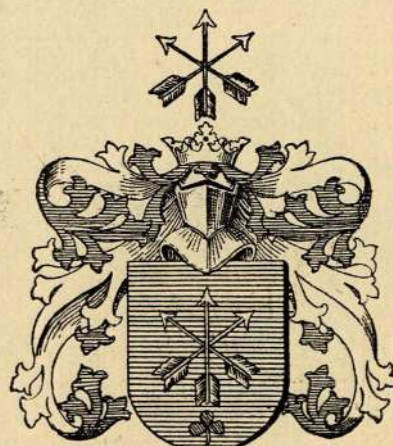
PODHORSKI.

— 2649 —

PODJASKI I.

— 2650 —

PODJASKI II.

— 2651 —

PODJASKI III.

— 2652 —

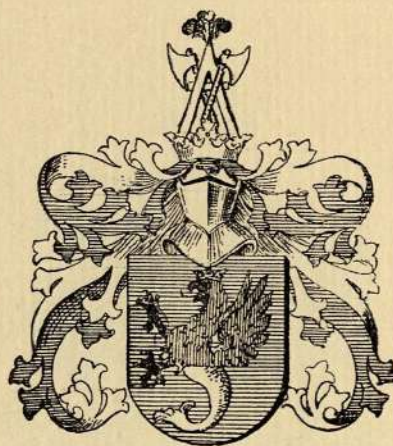
PODKAMER I, (*Puttkamer*) cz. *Bradacice* odm.

— 2653 —

PODKAMER II.

— 2654 —

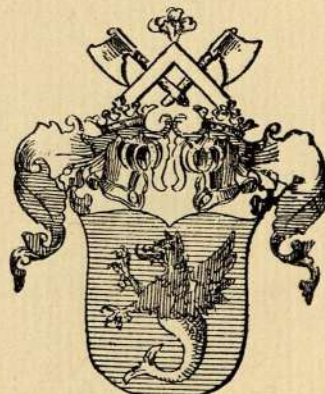
PODKAMER III Baron.

— 2655 —

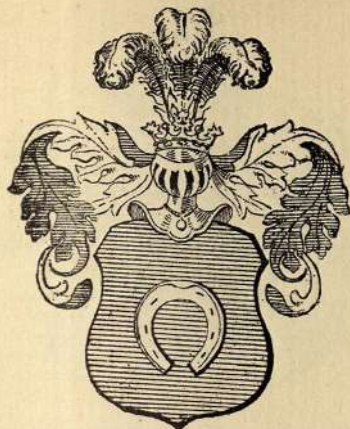
PODKAMER IV.

— 2656 —

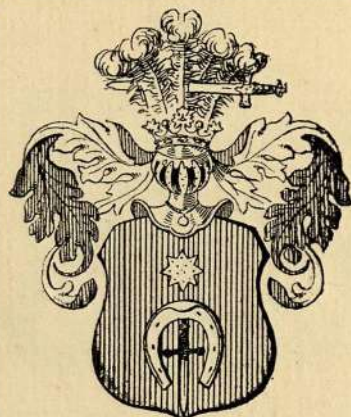
PODKAMER V.

— 2657 —

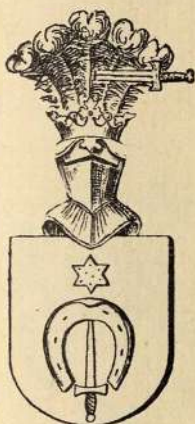
PODKOWA I.

— 2658 —

PODKOWA II.

— 2659 —

PODKOWA III.

— 2660 —

PODLASKI.

— 2661 —

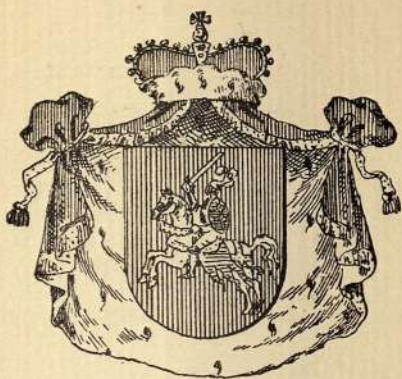
PODWIŃSKI.

— 2662 —

POGIRSKI.

— 2663 —

POGONIA Iª, Pogoń litewska.

— 2664 —

POGONIA Iª.

— 2665 —

POGONIA Iª.

— 2666 —

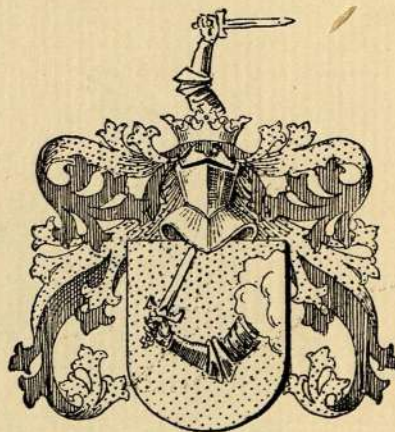
POGONIA Iª.

— 2667 —

POGONIA II Ruska.

— 2668 —

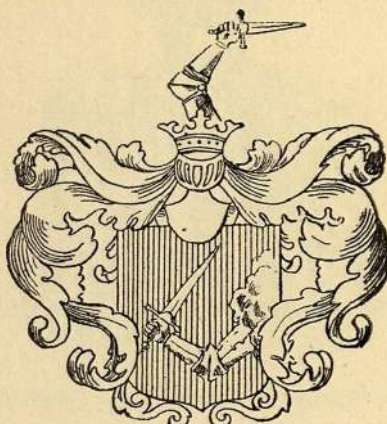
POGONIA IIIª cz. Polska mniejsza, Bożezdarz.

— 2669 —

POGONIA III^b.

— 2670 —

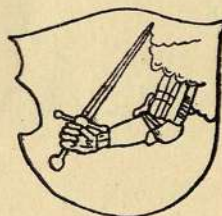
POGONIA III^c.

— 2671 —

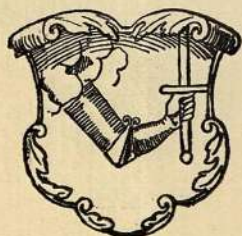
POGONIA III^d.

— 2672 —

POGONIA IIIe.

— 2673 —

POGONIA III^f.

— 2674 —

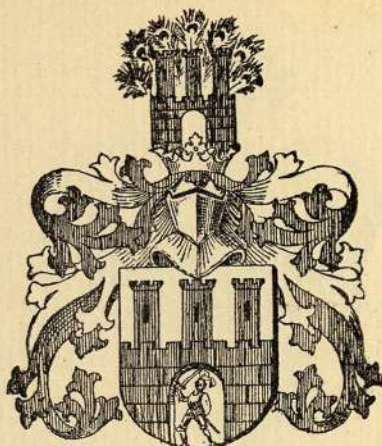
POGORSKI.

— 2675 —

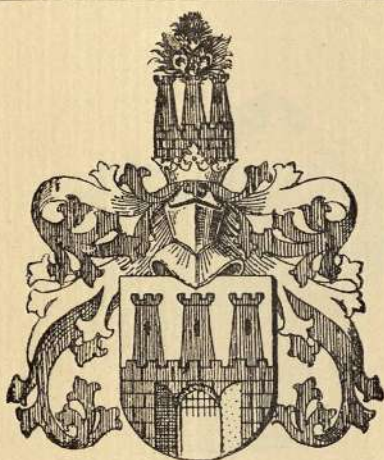
POGORZELSKI cz. Krzywda odm.

— 2676 —

POGREL I, Pogarel cz. Grzymała odm.

— 2677 —

POGREL II.

— 2678 —

POGREL III.

— 2679 —

POGROM.

— 2680 —

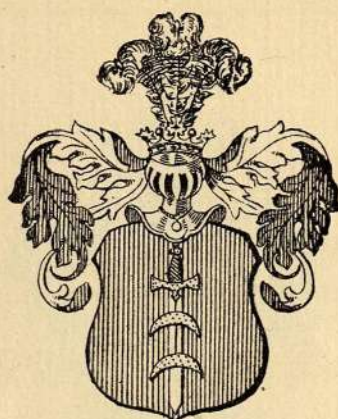
POKORA I.

— 2681 —

POKORA II.

— 2682 —

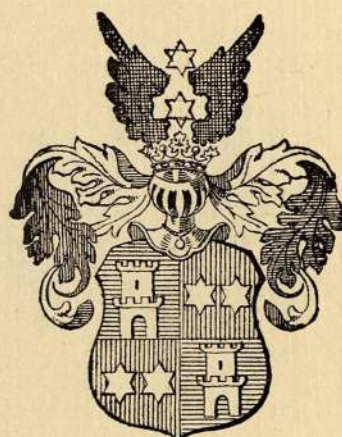
POKROSZYŃSKI cz. Ostoja odm.

— 2683 —

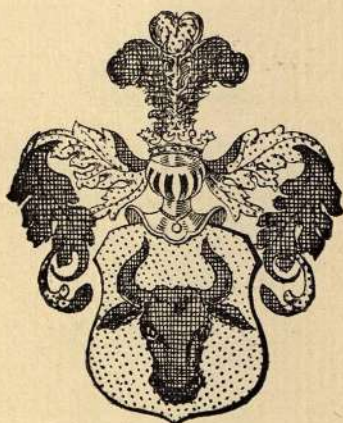
POKRZYWNICKI cz. Ślepowron odm.

— 2684 —

POL I, (*Poll*).

— 2685 —

POL II (*Pohl*).

— 2686 —

POLA.

— 2687 —

POLANOWSKI cz. Stary koń odm.

— 2688 —

POLAŃSKI.

— 2689 —

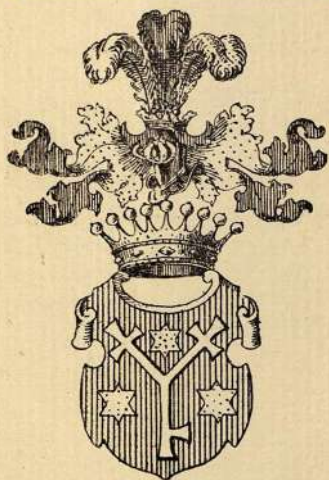
POLENCZ, (*Polents*).

— 2690 —

POLETYKA, Poletika.

— 2691 —

POLETYŁO Hrabia, Poletyło cz. Trzywdar odm.

— 2692 —

POLIN, Pollin, Pollini, (*Poligny*).

— 2693 —

PAPARA VI. — W polu błękitnym—na purpurowej poduszce—gęś srebrna stojąca. Nad hełmem w koronie pół postaci Ś-go Michała Archanioła w złotej zbroi, ze skrzydłami srebrnymi, aureolą złotą, z mieczem w prawej ręce i tarczą złotą o krzyżu czerwonym w lewej ręce. Labry błękitne podbite srebrem. Odmiana poprzedniego. *Sieb. IV. 14; Hefn.*

PAPARONI. — Na tarczy dwudzielnej w polu prawem srebrnym — wał czerwony w słup, w lewym czerwonym—gęś srebrna. Herb Paparonich w Rzymie, przytoczony tu dla porównania. *Riet.*

PAPINI DE GAMBUSIO. — Na tarczy ściętej złotem obramowanej — w polu górnym złotem—z obłoku błękitnego ramię zbrojne z mieczem w ręku; w polu zaś dolnym czerwonym—trzy złote litery *d* gotyckie rzędem. Nad hełmem w koronie—ręka zbrojna z mieczem. Labry z prawej czerwone, z lewej czarne podbite złotem. Nadany Ryszardowi, Oliwierowi i Maryocie Papinim de Gambusio przez Kazimierza Jagiellończyka, króla polskiego w r. 1481. *Piek. „O dynastycznym pochodzeniu szlachty polskiej“ str. 87 i 169 i Heraldyka str. 124.*

PAPŁOŃSKI Wibultowicz cz. Strzemię odm. — W polu błękitnym — znak podobny do ósemki, od góry szeroko rozwartej, z beleczką poprzeczną w rozwarcu, mający przedstawiać odwrócone do góry strzemię. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry błękitne podbite srebrem. *Kołat. 298; Nies.*

PAPRZYCA I, Kuczawa, Kuczaba, Kuszaba, Kuchaba, Bychawa, Rakwicz. — W polu srebrnym — szary kamień młyński z żelźcem czyli paprzycą żelazną (*mühleisen*). Nad hełmem w koronie—ośm głów szczenięcych, z których cztery wyższe po bokach parami w prawo i lewo odwrócone, z niższych jedna w prawo trzy w lewo. Labry. Herb ten bardzo stary i tak opisany znajduje się w „*Klejnotach*“ Długoszewych dopiero w rękopisie Łętowskiego pod nazwą Kuczaba albo Kuszaba. W „*Liber beneficiorum*“ twierdzi Długosz że pole winno być błękitne. Herbarz arsenalski podaje pole białe. W zapisach sądowych średniowiecznych przychodzi ten herb już pod r. 1397, ale pod zawołaniem Kuczawa; w zapisce z r. 1580 zowie się Rakwiczem, a w zapisce z r. 1554 Paprzycą. Pieczęci średniowiecznych z tym herbem nie znają heraldycy. Niesiecki twierdzi, że ten herb pod mianem Bychawy przyjął Monszold na sejmie horodelskim. *Papr.; Biel.; Okol.; Kołat.; Nies.; Ulan.; Mat.; Heraldyka Piek.*

PAPRZYCA II. — W polu czerwonym — srebrny kamień młyński z paprzycą w środku. Nad hełmem w koronie ośm głów szczenięcych, w dwóch rzędach nad sobą parami w obie strony obróconych. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 24.*

PAPRZYCA III, (Papritz). — W polu czerwonym — srebrny kamień młyński z paprzycą w środku. Nad hełmem w koronie ośm głów szczenięcych w słup po cztery. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca Paprzycom na Szląsku pruskim w bieżącym stuleciu. *Sieb. III. 2. 344.*

PAPRZYCA IV. — Odmiana z herbarza Ambrożego. *Ambroż.; Heraldyka Piek. 188.*

PARASKI. — Na tarczy ściętej — pod srebrną trupa głową w środku tarczy na obu polach, (między dwiema złotymi gwiazdami w polu czerwonym) leżąca—półksiężyc srebrny w polu błękitnym. Nad hełmem w koronie trzy złote gwiazdy: jedna i dwie. Labry z prawej czerwone podbite złotem, z lewej błękitne podbite srebrem. Herb rodziny kaszubskiej na Pomorzu, mieniącej się z Paraszyna Paraski, Zdun Paraski albo Parasiński. *Ledebur; Sieb. III. 2. 344 i VI. 9. 42.*

PARYS Hrabia cz. Prawdzic odm. — Na tarczy trzynastodzielnej, w pierwszym rzędzie w polu I złotem — czerwony znak *Ogińskich*, w polu II — *Pogoń litewska* w III — *Lis*, w IV — *Wieniawa*, w drugim rzędzie w polu V srebrnym — *Trąby*, w polu VI — *Kościusza*, w polu VII — *Gosdawa*, w VIII — *Leliwa*; w trzecim rzędzie w polu IX — *Bogorya*, w polu X czerwonym — orzeł czarny ukoronowany bokiem zwrócony w prawo, w prawej szponie trzyma-

jący miecz z nawleczoną nań koroną złotą czyli *Sołtyk*, w polu XI—*Rogala*, w polu XII—*Poraj*, w środkowym polu XIII srebrnym — nad murem czerwonym pół lwa złotego w lewo z obrączką brunatną w łapach czyli *Prawdzie*. Nad koroną hrabiowską cztery helmy: w pierwszym na pawim ogonie—dwa półstrzałki żelźcem do góry i na dół; w drugim — lew złoty w lewo z obrączką w łapach; w trzecim—orzeł czarny ukoronowany w prawo z mieczem w szponie z nawleczoną nań koroną; w czwartym—na pawim ogonie nad złotym półksiężycem sześciopromienna złota gwiazda. Labry czerwone podbite srebrem. Tarczę podtrzymują lwy złote. Herb starej rodziny mazowieckiej Parys (też Paris) z Parysowa w ziemi czerskiej, z której gałąź otrzymała w osobie Adama Parysa tytuł hrabiowski w Austrii 16 lipca 1807 r., na co dyplom 16 Stycznia r. 1808. *Nies.; Grit.-Hild.; Riet.; Sieb. IV. 14, 98.*

PASTORY, Pastoryusz, (*Pastorius de Hirtenberg*). — W polu błękitnym—wodotrysk. Nad hełmem w koronie pół męża zielono ubranego, z wieńcem wawrzynowym na głowie i laską pasterską w prawej ręce. Herb rodziny gdańskiej, z której Adam Pastorius, nobilitowany w Szwecji z przydomkiem von Hirtenberg 19 Lipca r. 1648, Joachim zaś, sekretarz i historyograf króla, indygenowany w Polsce 6 Stycznia r. 1662. *Vol. Leg. IV. 868; Riet.; Bork.*

PASZKIEWICZ Hrabia Erywański cz. Radwan odm. — Na tarczy ściętej w polu górnym złotem—dwugłowy orzeł czarny ukoronowany z mniejszą tarczą na piersiach, na której S-ty Jerzy w polu czerwonym; w dolnym dwudzielnym z prawej srebrnym—pod szczytami gór twierdza muryrowana czerwona z wieżą, na szczycie której widać półksiężyc, w połowie rozwalona, a na wstędze u spodu nosząca napis rosyjski: *Erywań*; w lewym błękitnym na srebrnej chorągwi kościelnej o trzech polach zwieszonych półstrzałek żelźcem do góry. Nad koroną hrabiowską trzy helmy: na bocznych w koronie szlacheckiej — po trzy pióra strusie, na środkowym z koroną hrabiowską — pół dwugłowego orła ukoronowanego. Labry przy bocznych hełmach błękitne podbite srebrem, przy środkowym czarne podbite złotem. Tarczę podpierają—z prawej żołnierz z piechoty, z lewej czerkies. Godło: ЧЕСТЬ И ВЕРНОСТЬ. Odmiana ułożona dla Jana Paszkiewicza pochodzącego z rodziny na Żmudzi w XVII stuleciu osiadłej, który jako dowódca wojsk rosyjskich odznaczył się w wojnie przeciwko Persji, za to otrzymał od Mikołaja I, cesarza rosyjskiego i króla polskiego tytuł hrabiowski a Erywaniu 27 Marca 1828, następnie zaś po wzięciu Warszawy w r. 1831 otrzymał tytuł księcia warszawskiego z urzędem namiestnika. *Kojat.; Nies.; Sieb. III. 11. Obszsa. Gerb.; Malinowski, Heraldyka; Sp. szl. pol.; Balt.; Riet.; Bork.*

PASZKIEWICZ Książę Warszawski cz. Radwan odm.—Na tarczy pięciodzielną w polu I złotem—górną połowę dwugłowego orła czarnego ukoronowanego, w II błękitnym — srebrna chorągiew o trzech polach zwieszonych z półstrzałkiem u góry, w III srebrnym—pod szczytem gór twierdza na wpół rozwalona z napisem rosyjskim u dołu *Erywań*, w IV złotem — syrena z mieczem i z tarczą, w V środkowym złotem — orzeł dwugłowy czarny ukoronowany. Nad koroną hrabiowską trzy helmy, w bocznych z koroną szlachecką — po trzy pióra strusie, w środkowym z koroną hrabiowską—dwugłowy orzeł czarny ukoronowany. Tarczę podtrzymują z prawej żołnierz z piechoty, z lewej czerkies. Godło: ЧЕСТЬ И ВЕРНОСТЬ. Całość okrywa płaszcz książęcy z mitrą. Odmiana książęca poprzedniego. *Obszsa. Gerb.; Riet.; Balt.; Sieb. III. 11; Bork.*

PASZKOWSKI I. Paszk, Paszki, (*Paschke*) cz. Zadora odm. — W polu błękitnym — złota lwia głowa ze złotą obrączką w zębach. Nad hełmem w koronie—trzy czerwone róże na łodygach z listkami. Odmiana przysługująca Paszkom przydomku Studziński i Słuszewski w XVIII stuleciu na Słuszowie czy Służewie na Pomorzu osiadłym — gałęzi zdaje się małopolskiej rodziny z Brzezia—jednego pochodzenia z Rusockimi i Lanckorońskimi. *Dług.; Papr.; Nies.; Sieb. VI. 9 tekst 69, tabl. 43; Bork.*

PASZKOWSKI II, Paskowski, Paczkowski cz. Zadora odm. — W polu czerwonym — lwia głowa ziejąca płomieniem. Nad hełmem w koronie taka sama lwia głowa. Labry czerwone podbite złotem. Odmiana przysługująca Paszkowski, rodzinie małopolskiej z Brzezia, jednego pochodzenia z Rusockimi i Lanckorońskimi z której gałąź w XVII stuleciu przeniosła się do Saksonii, na Pomorze i do Holstynu. *Dług.; Papr.; Nies.; Sieb. VI. tekst 49, VI. 6. 78 i II. 3. 46; Riet.; Bork.*

PASZYC. — Na tarczy — dwa węże, większy głową w prawo, cały w pałak nagięty w lewo, drugi mniejszy głową w lewo w środku pierwszego w literę **S** ułożony. Znak Paszyców herbu Łuk w lidzkim. *Z pieczęci na dokumencie z r. 1510; Nies. Narb. tom I str. 405, tom IV. str. 18a; Bork.*

PATEK cz. Przyjaciół odm. — W polu błękitnym na złotej misie — czerwone serce palające, strzałą lewo-ukośnie na dół przeszyte. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich. Nadany wraz z nobilitacją Janowi Patek, porucznikowi gwardyi pieszej koronnej przez Stanisława Augusta, króla polskiego r. 1790; potwierdzenie nastąpiło 13 kwietnia r. 1791. *Vol. Leg. IX. CCII. Kanc. ks. 100 f. 109; Bork.; zapiski WP. Jackowskiego.*

PATKUL, Patkula. — W polu złotym — trzy czarne baszty blankowane, każda z bramą, murem złączone, z których środkowa wyższa i zakończona wieżyczką. Nad hełmem w koronie dwie trąby w połowie i naprzemian złote i czarne. Labry czarne podbite złotem. Herb rodziny pochodzenia jakoby westfalskiego, w prowincjach nadbałtyckich osiadłej. Rajmund Patkul, pułkownik rosyjski indygenowany w Polsce r. 1775. Jedną gałąź otrzymała tytuł baronowski szwedzki w r. 1716. *Vol. Leg. VIII. f. 296; Małach.; Eork.*

PAUL-SELUF, (*de Paul-Sellouf*) Baron. — W polu czerwonym — trzy trąby czarne jedna nad drugą wylotami w lewo. Nad koroną szlachecką skrzydło orle. Tarczę podtrzymują lwie złote, głową w tył odwrócone. Nadany wraz z tytułem barona Pawłowi de Paul Sellouf z rodziny szwajcarskiej z St. Gallen, przez Stanisława Augusta, króla polskiego, 20 października r. 1772. Leon Selouf przypuszczony do indygenatu r. 1792. *Vol. Leg. IX. CCIX; Kanc. ks. 41 f. 204; Bork.; zapiski WP. Jackowskiego.*

PAULIC I, (*Paulitz*), Pawluć. — Na tarczy ściętej w polu górnym czerwonym i dolnym czarnym — gryf srebrny ukoronowany, maczugę złotą trzymający. Nad tarczą dwa hełmy, w pierwszym — trzy pióra strusie: białe, czarne i czerwone, w drugim — między dwoma rogami prawym w połowie górnej czarnym, dolnej złotym, lewym w połowie górnej srebrnym, dolnej czerwonym — sześciopromienna gwiazda złota. Nadany wraz z nobilitacją Natanielowi à Paulitz przez Stanisława Augusta, króla polskiego 5 Maja r. 1768, potwierdzony 15 Września r. 1769. Dotychczas osiedleni na Pomorzu. *Vol. Leg. VII. 802; Kanc. ks. 42 str. 124; Sieb. III. 2. 346; Małach.; Nies. przyp.; Riet.; Bork.*

PAULIC II, (*Paulitz*). — Na tarczy ściętej w polach górnym czerwonym, dolnym czarnym — złoty gryf ukoronowany, zamiast lwiego spodu rybi ogon mający, z kluczem w prawej łapie. Nad hełmem w koronie między rogami w połowie górnej czerwonymi, dolnej czarnymi pół gryfa z kluczem jak na tarczy. Labry czerwone, złote i czarne. Odmiana poprzedniego ze źródeł niemieckich. *Sieb. III. 2. 346.*

PAW. — Na tarczy — paw. Z pieczęci bojara litewskiego z końca XVI stulecia. *Ze zbioru WP. Bisiera; zapiski WP. Dziadulewicz.*

PAWELS, Pawelsz, Powels, Pawelsken lub Pawelski, Pawelsztorp. — W polu czerwonym — pół jelenia. Nad hełmem w koronie — trzy czerwone róże na łodygach z dwoma listkami każda. Labry czerwone podbite srebrem. Herb starej rodziny pomorskiej po dzisiaj kwitnącej. *Sieb. III. 2. 346; Żychl. IV. 3.*

PAWELS II. — Na tarczy ściętej w polu górnym błękitnym — pod trzema srebrnymi różami trzy srebrne gwiazdy; w dolnym czerwonym — pół jelenia wybiegającego z za zielonego krzaka. Nad hełmem w koronie pół złotego jelenia. Labry z prawej błękitne podbite srebrem, z lewej czerwone podbite złotem. Odmiana poprzedniego. *Sieb. III. 2. 346.*

PAWŁOWICZ I cz. Przyjaciół odm. — W polu czerwonym — na kluczu złotym na dół w lewo piórem — serce czerwone przeszyte srebrną strzałą prawo-ukośnie z góry. Nad hełmem w koronie serce strzałą prawo-ukośnie z góry przebite. Labry. Odmiana przysługująca Pawłowiczom Łukianskim z Łukian na Litwie i Pawłowiczom Jurowskim z Jurowic w grodzieńskim. Kojalowicz przypisuje inną odmianę mianowicie serce na misie przebite strzałą; podaje go niżej pod herbem Przyjaciół I, ale Niesiecki przypisuje Pawłowiczom jeszcze inną odmianę: dwa serca na misie, każde przebite swoją strzałą. *Kojał. 72 i 244; Nies., VII. 260 i 553.*

PAWŁOWICZ II cz. Przyjaciół odm. — W polu błękitnym — na misie dwa serca każde swoją strzałą przebite. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Odmiana opisana tylko u Niesieckiego. *Nies. VII. 553.*

PAWŁOWSKI cz. Haugwicz odm. — W polu czerwonym — koźła głowa. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich: dwa srebrne między czerwonymi. Labry czerwone podbite srebrem. Herb rodziny Pawłowskich w Prusiech osiadłej. W Prusiech są zdawna Pawłowscy herbu Półkoźcie albo Ośla Głowa a także Barania głowa czyli Haugwicz. *Nies.; Sieb. III. 2. 346; Bork.*

PAWŁOWSKI I cz. Haugwicz odm. — W polu czerwonym — koźła głowa srebrna. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana poprzedniego w Saksonii. *Sieb. VI. 6. 79.*

PAWŁOWSKI II cz. Leliwa odm. — Na tarczy — między sześciopromienną gwiazdą i półksiężycem — pas poprzeczny. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry. Herb przysługujący Pawłowskim prawdopodobnie herbu Leliwa polskiego pochodzenia na Szląsku, w Czechach i dawniej w poznańskim. Baronowie czescy. *Papr.; Nies.; Sieb. VII. 3. 12; Bork.*

PAWŁOWSKI III Baron cz. Leliwa odm. — Na tarczy ściętej w polu górnym błękitnym — między dwoma złotymi lwami wspiętymi — półksiężyc złoty z gwiazdą takąż nad rogami; w dolnym dwudzielnym, złotem z prawej — gryf błękitny w lewo, błękitnym z lewej — gryf złoty w prawo. Nad tarczą trzy hełmy ukoronowane, w pierwszym — pół złotego lwa, w drugim — na pawim ogonie półksiężyc z gwiazdą nad rogami, w trzecim pół błękitnego gryfa. Labry błękitne podbite złotem. Herb rodziny polskiego pochodzenia, na Szląsku w XVI stuleciu osiadłej. Baronowie czescy 1666 — jedna gałąź znajdowała się w pomorskiem. *Nies.; Sieb. IV. 11. 32, VI. 8. I. 57 i VII. 3. 12, Bork.*

PAWŁOWSKI IV. — W polu błękitnym — pas poprzeczny złoty, nad którym gwiazda złota, a pod nim półksiężyc takiż. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie: złote między błękitnymi. Herb rodziny Pawłowskich de Rosenfeld w r. 1800 do godności szlachciców świętego państwa rzymskiego wyniesionych, prawdopodobnie pochodzących od Leliwitów Pawłowskich na Szląsku w XVI stuleciu osiadłych z których jedna gałąź znajdowała się w pomorskiem. *Sieb. VII. 3. 12; Riet.; Bork.*

PAWŁOWSKI V Hrabia cz. Ślepowron odm. — Na tarczy czterodzielnej w polach I i IV czerwonych — na barku podkowy z krzyżem kawalerskim złotym — czarny kruk ze złotym pierścieniem w dziobie (*Ślepowron*); w II i III błękitnych — nad srebrnym półksiężycem strzała żelazcem do góry między dwiema złotymi sześciopromiennymi gwiazdami (*Sas*). Nad koroną hrabiowską trzy hełmy ukoronowane, w pierwszym — trzy pióra strusie strzałą przeszyte, w drugim — kruk z pierścieniem w dziobie, w trzecim — trzy pióra strusie. Labry z prawej czerwone, podbite złotem, z lewej błękitne podbite srebrem. Herb rodziny Pawłowskich w lubelskiem zdawna osiadłej, z której Antoni Eugeniusz, właściciel dóbr Liski, Kościeszyn, Witków i Przewodów w Galicji, otrzymał w r. 1810 austriacki tytuł hrabiowski od Franciszka I, cesarza świętego państwa rzymskiego. Rodzina zgasła po mieczu. *Nies.; Grit.-Hild.; Hefn.; Riet.; Sieb. IV. 14. 98; Bork.*

PAWSZA I. — Na tarczy pod sześciopromienną gwiazdą — belka w końcach na dwóch słupkach prostopadłych, w środku nadto na dwóch lewo-ukośnych oparta. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Herb Siemiona Pawszy na rękopisie z r. 1592. *Zbiór Gieysatora. Bołsunowski I N. 12.*

PAWSZA II. — Na tarczy — pod półksiężycem rogami na dół obejmującym sześciopromienną gwiazdę — belka poprzeczna w końcach na dwóch słupach prostopadłych, nadto w środku na dwóch lewo-ukośnych oparta. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Herb Jakóba Pawszy na rękopisie z r. 1591. *Bołsunowski I N. 13.*

PEC, (*Petz*), cz. Orzeł dwugłowy. — W polu złotem — orzeł dwugłowy czarny. Nad hełmem w koronie między dwoma czarnymi skrzydłami — półksiężyc złoty w słup rogami w prawo. Labry czarne podbite złotem. Nadany Antoniemu Petz, aptekarzowi lwowskiemu i tarnowskiemu r. 1806. *Hefn.; Riet.; Bork. prasp.*

PELIKAN I. — W polu czerwonym — pelikan srebrny żywiący trzy pisklęta w lewo. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Jeden ze starszych herbów naszych, jednakże musi być pochodzenia obcego. *Paprz.; Okol.; Nies.; Mał.*

PELIKAN II. — W polu czerwonym — pelikan w koszu stojący i pisklęta karmiący. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 24.*

PELTENBERG, (*Poeltenberg*). — W polu czerwonym — pomiędzy dwiema parami pasków srebrnych prawo-ukośnych trzy srebrne pszczoły jedna za drugą prawo ukośnie. Nad tarczą dwa hełmy ukoronowane, w pierwszym — pół czarnego orła w lewo, w drugim trzy pióra strusie: czerwone między srebrnymi. Labry czerwone podbite srebrem. Nadany Leopoldowi Poelt z Poeltenberg c. k. sekretarzowi gabinetowemu, adwokatowi nadwornemu, członkowi stanów, 26 Kwietnia r. 1827, przez Ferdynanda I, cesarza austriackiego; indygenat galicyjski udzielony został r. 1828. *Pocz. ssl. gal.; Hefn.; Riet.; Bork. prasp.*

PEŁKA I, (*Pelcka*) cz. Jastrzębiec odm. — W polu błękitnym — podkowa srebrna barkiem do góry z krzyżem srebrnym kawalerskim między ocelami. Nad hełmem w koronie na pięciu piórach strusich, jastrząb w pierścieniu w dziobie. Labry błękitne podbite srebrem. Odmiana przysługująca rodzinie polskiego pochodzenia na Szlązku w XVIII stuleciu osiadłej. *Paprz.; Nies.; Sieb. III. 2. 347 i IV. 11. 79; Bork.*

PEŁKA II. — Na tarczy — podkowa barkiem do góry z krzyżem kawalerskim między ocelami. Nad hełmem w koronie na pięciu piórach strusich — jastrząb. Labry. Odmiana poprzedniego. *Sieb. VI. 8. III. 63.*

PEŁKOWSKI. — Na tarczy — podkowa srebrna barkiem do góry z krzyżem kawalerskim między ocelami. Nad hełmem proporzec z chorągiewką. Labry. Odmiana która przysługiwała jednemu z Pełkowskich herou Jastrzębiec w Prusiech w XVII stuleciu. *Nies.; Sieb.; VI. 4 tekst 58 i tabl. 43; Bork.*

PEŁNIA, Iwanicki. — W polu czerwonym — nad księżycem srebrnym w pełni krzyż z wierzchołkiem i ramionami przekrzyżowanymi. Nad hełmem w koronie — między dwiema szablami końcami do góry ostrzami od siebie — trzy pióra strusie. Jeden z najstarszych herbów ruskich przysługujący Iwanickim przydomku Babiacek z Iwanic na Wołyniu w XV stuleciu. *Nies.; Dar., tabl. IV. N. 59; Piek., str. 262 tabl. XVIII N. 23; Sieb. IV. 14. 25; Bork.*

PERETYATKOWICZ. — W polu błękitnym — pod dwiema sześciopromiennymi złotymi gwiazdami z prawej — koń siwy w biegu z uzdą i osiodłany. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry błękitne podbite srebrem. Herb rodziny podolskiej nadany r. 1659 Krzysztofowi Peretyatkowiczowi za dzieła rycerskie, przez Jana Kazimierza, króla polskiego. Wylegitymowani są z tym samym herbem Perkowsy w Królestwie Polskiem. *Vol. Leg. IV. 636; Nies.; Pocz. ssl. gal.; Sp. ssl. pol.; Sieb. IV. 14. 25.*

PERNET cz. Kotwica odm. — W polu czerwonym — żelazna kotwica — nad koroną szlachecką pięć piór strusich. Nadany wraz z nobilitacją Jakubowi Pernet, podpułkownikowi wojsk koronnych przez Stanisława Augusta, króla polskiego 21 Sierpnia r. 1768. *Vol. Leg. VII. 801; Kancl. ks. 42 f. 41; Małach.; Bork.*

PERNIGOTTI. — Na piersiach dwugłowego orła czarnego ukoronowanego — pod koroną szlachecką — tarcza czterodzielna; w polach I i IV między ramionami krzyża srebrnego uko-

śnego (Ś-go Andrzeja)—orły—w II i III—na pagórku roślinna. Nadany wraz z indygenatem Karolowi Pernigotti, szlachciciowi sardyńskiemu przez Stanisława Augusta, króla polskiego, 17 Lipca r. 1769. *Vcl. Leg. VII, f. 806; Kanc. ks. 41 f. 150; Małach; Bork.*

PERNUS, Pyrnus, (*Kippenhahn*). — W polu błękitnem — na srebrnym pasie prawoukośnym — trzy złote gruszki z dwoma listkami każda gałązką na dół, jedna nad drugą ułożone. Nad hełmem w koronie kogucia głowa. Labry błękitne podbite srebrem. Herb starej rodziny mieszczańskiej krakowskiej pochodzenia czeskiego, od XV stulecia osiadłej w Polsce — indygenowanej r. 1589 i w przywilejach danych sobie od cesarzów rzymskich potwierdzonej przez Zygmunta III, króla polskiego. Z przywileju przytoczonego w Okolskim widać że nazwisko pierwotne było Kippenhahn. *Pap. ; Okol. Nies.; Sieb. IV. 14. 25; Bork.*

PEROT, (*Peroth*). — W polu czerwonym na barku półksiężyca — krzyż srebrny. Nad hełmem w koronie między dwoma skrzydłami ręka zbrojna z mieczem. Nadany wraz z nobilitacją Michałowi a Peroth, porucznikowi chorągwi pancерnej, przez Jana III, króla polskiego, 16 Lutego 1685 r. *Vol. Leg V. f. 730; M. kor. ks. 212 f. 377; Bork.; Małach.; Nies. przyp.; zapiski WP. Jackowskiego.*

PETROWIC-ARMIS, (*Petrowits-Armis*) Hrabia. — Na tarczy dwudzielnej w polu prawem ściętym od góry złotem — pół czarnego orla ukoronowanego, w dolnem czarnem — złota kotwica; w lewym zaś — trzy pasy poprzeczne srebrne i czerwone naprzemian, na których miecz końcem na dół prosto leży. Tarczę podpierają dwa czarne kruki w tył zwrócone. Herb rodziny bojaarskiej mołdawskiej, z której Piotr Teodor, zamożny właściciel i kupiec otrzymał 15 Lutego 1810. szlachectwo austriackie, a 10 Października 1818 godność hrabiowską w Austrii. Nazwisko von Armis przekazał przy adoptacji siostrzeńcowi Piotrowi Petrino, który otrzymał godność baronowską austriacką r. 1885. *Grit.-Hild.; Sieb. IV. 14; Riet.*

PETRYCZY, (*Petrizy*). — Na tarczy ściętej z pasem poprzecznym błękitnym na którym — trzy srebrne lilie rzędem, w polu górnem czerwonym — pół rycerza w złotej zbroi, w prawej klucze złoty, w lewej berło złote trzymającego, z pióropuszem złotym, srebrnym i błękitnym na hełmie; w dolnem srebrnym — jeleni wspinający się na zielony pagórek. Nad hełmem w koronie między złotymi jeleniami rogami — pół rycerza z pióropuszem na hełmie z kluczem i berłem w rękach jak na tarczy. Labry z prawej czerwone podbite złotem, z lewej błękitne podbite srebrem. Nadany według Siebmachera w Niemczech z przydomkiem von Lindenberg r. 1638, Tomaszowi Mikotajowi Petryczynowi h. Prus I, rzeczywistemu radcy nadwornemu Władysława IV, króla polskiego, nadzorcy księstwa opolskiego i raciborskiego. *Nies.; Sieb. VI. 8. III. 94; Bork.*

PETRYNO, Petrino baron. — Na tarczy ściętej w polu górnem błękitnym — w prawym kącie półsłońca z sześciopromienną gwiazdą złotą naprzeciw z lewej strony; w dolnem srebrnym na zielonym pagórku feniks z płomieni wlatujący. Nad tarczą trzy hełmy, w pierwszym — między dwoma skrzydłami w połowie na przemian złotymi i błękitnymi — słońce, w środkowym — feniks w płomieniach, w trzecim — między dwoma skrzydłami w połowie i naprzemian błękitnymi i srebrnymi — gwiazda złota. Labry w połowie złotem, w połowie srebrem podbite. Herb rodziny wołoskiej osiedlonej w Galicyi, z której Apostolo Iwan Petryno otrzymał godność barona galicyjskiego 4 Maja 1836. *Poca. szl. gal.; Hefn.; Riet.; Bork. przyp.*

PETRYKOWSKI I, Potrykowski cz. Tarnawa odm. — W polu czerwonym — srebrny krzyż równoramienny po brzegi tarczy z półksiężcem w słup rogami w prawo pod lewem ramieniem. Nad hełmem w koronie dwa pióra strusie: czerwone i srebrne. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca Petrykowskim w Prusiech Zachodnich osiadłym. *Nies. przyp.; Sieb. III. 2. 348.*

PETRYKOWSKI II. — W polu błękitnym — pod sześciopromienną złotą gwiazdą — na murze srebrnym z blankami złoty lis biegnący. Nad hełmem w koronie nad srebrnym półksiężcem rogami do góry — złota sześciopromienna gwiazda. Labry błękitne podbite srebrem. Herb rodziny polskiego pochodzenia w Prusiech. *Sieb. III. 2. 348.*

PETRYKOWSKI III. — W polu błękitnem pod sześciopromienną złotą gwiazdą — na złotym murze srebrny lis biegnący. Nad hełmem w koronie złoty półksiężyc z taką gwiazdą w środku. Labry błękitne podbite złotem. Odmiana poprzedniego z herbarza saskiego. *Sieb. II. 3. 47.*

PĘDZIC. — W polu błękitnem pod srebrną lilią — zajęć w biegu. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Nadany Janowi Leopoldowi Kuczakiewiczowi w Królestwie Polskiem po r. 1836. *Sp. sal. pol.; Chrs. Album 571; Bork.*

PĘKAWKA cz. Strzegonia albo Kościeszka odm. — Na tarczy znak : strzała wywrócona, a w miejscu żeleźca położona litera **S**. Z pieczęci Stefana Pękawki z r. 1317 w aktach wielkopolskich i kujawskich. *Kodeks dypl. wielkop. tabl. N. 42; Heraldyka Piek. 147, 251.*

PĘKOSŁAW I. — W polu błękitnem — sajdak z pięciu strzałami z łukiem ukośnie skrzyżowane. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich. Nadany Janowi Borakowskiemu 24 Maja r. 1776, potwierdzony Kazimierzowi Borakowskiemu 31 Stycznia r. 1791, nadany również Krzysztofowi Hauße, porucznikowi inżynierów wojsk koronnych 19 czerwca r. 1792 przez Stanisława Augusta, króla polskiego. Dyplom oryginalny tego ostatniego w księgozbiorze ordynacji hr. Krasińskich. *Kanc. ks. 98. f. 288, ks. 100 f. 54, ks. 41 f. 415 i ks. 42a f. 139; Lib. variar. transact. Mag. Duc. Lith. ks. 25 f. 90; Wiel. II. 603; Nies. przyp. Bobr.; Bork.; zapiski WP. Jackowskiego.*

PĘKOSŁAW II. — W polu czerwonym — łuk poprzecznie do góry cięciwem i trzy strzały żeleźcami w lewo-ukośnie ułożone. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich. Odmiana z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 24.*

PFELSDORF, (Pfeilsdorf). — W polu srebrnem — między dwoma czarnymi skrzydłami czerwony pień o trzech korzeniach, z dwoma konarami, (o dwu sękach każdy), po nad skrzydła wystającymi. Nad hełmem w koronie — podobny pień skrzydlaty. Labry czerwone podbite srebrem. Herb rodziny pruskiej z przydomkiem Pilawski, z której jeden był w XV stuleciu wojewodą pomorskim. Herb ten mają wspólny z Legendorfami (*Lehdorf*). Niesiecki bałamutnie go opisał. *Nies.; Sieb. VI. 4. 44; Bork.*

PFUL I, (Pfuel, Pfuhl, Phull). — Na tarczy trójsiętej w polu górnem czerwonym — sześciopromienna złota gwiazda w środkowem błękitnem — półksiężyc złoty barkiem do góry, w dolnem zaś czarnem — dwie sześciopromienne gwiazdy złote. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry błękitne podbite złotem. Nadany starożytnej rodzinie Pful herbu własnego, pochodzącej z Brandeburgii ale także i na Szląsku zdawna osiadłej, przybyłej do Polski za Stanisława Augusta. Jeden z nich Karol Ludwik August służył w wojsku pruskiem, przeszedłszy następnie do wojska rosyjskiego za Aleksandra I, jako generał sztabu i jeden z doradców cesarza walczył w kampanii przeciw Napoleonowi; syn tegoż Eugeniusz, wyrobił sobie nowe szlachectwo w Królestwie Polskiem i takowe otrzymał 2 Kwietnia r. 1844 od Mikołaja I, cesarza rosyjskiego i króla polskiego. Gałęz baronów w Wirtembergii r. 1828. *Sp. sal. pol.; Zedlitz-Neukirch; Dorst.; zapiski WP. Dziadulewicz.*

PFUL II (Pfuhl, Pfuel). — W polu błękitnem — trzy złote tęczę z brzeżkami czerwonymi jedna nad drugą. Nad hełmem w koronie — palma zielona od góry otoczona tęczą z dwoma sześciopromiennymi złotymi gwiazdami w końcach a jedną na barku. Herb rodziny szląskiej pochodzenia niemieckiego z której gałęz w Królestwie osiadła i tu otrzymała herb poprzednio opisany pod nazwą Pful I. *Sieb. III. 2, 350 i VI. 4. 44; Dorst.*

PFULSTEIN SŁUPECKI, (Pfuhlstein). — W polu barwy niewiadomej — między dwiema gwiazdami, na dwóch mieczach, z których prawy końcem do góry lewy końcem na dół — półksiężyc w poprzek z gwiazdą jedną nad nim drugą pod nim. Nad hełmem labry. Herb Trzaska zmieniony Słupeckim w Prusiech przez Fryderyka II z dodaniem przydomku Pfuhlstein. *Sieb. III. 2. 350.*

PIASOCKI, Piaseczyński, Piasoczyński. — Na tarczy — pod belką poprzeczną znak podobny do litery **M**. Herb rodziny wotyńsko-ukraińskiej Piasockich albo Piasoczyńskich używającej herbu Lis. *Arch. Sang. III. 412; Bon.; Bork. przyp.*

PIECZA. — Na tarczy ściętej w polu górnem czerwonym — na krzyżu złotym lewo-ukośnym książka otwarta srebrna ze złotymi brzegami; w dolnem błękitnem — na zielonej murawie ul złoty z pszczołą z prawej strony. Nad hełmem w koronie między dwiema gałązkami zielonemi palmowemi krzyż złoty. Labry błękitne podbite czerwonym. Nadany Karolowi Diehl, superintendentowi kościoła reformowanego w Królestwie Polskiem 2 Stycznia n. s. r. 1823. Chrząński odwrotnie podał barwę pól. *Dypl. oryg.; Chrząński Album 502; zapiski WP. Bisiera.*

PIECZKOWSKI, Pieszkowski cz. Drangwicz odm. — W polu czerwonym — strzemie srebrne trójkątne, u góry i u dołu pierścieniem złotym nawleczone. Nad hełmem w koronie pięć piór strusich: dwa czarne między srebrnemi. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca Pieczkowskim z rodziny kaszubskiej w Prusiech. *Sieb. VI. 4. 44.*

PIELESZ. — W polu czerwonym — dwa miecze końcami do góry ukośnie skrzyżowane. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Labry czerwone podbite srebrem. Jeden z bardzo starych herbów rusko-litewskich przysługujący Pieleszom, Baniewiczom, Białosukniom, Bichniewiczom, Bieniawskim, Broksom, Butowtom, Chotkowskim, Chraniewiczom, Ciborowskim, Dabszewiczom, Kwaśnińskim-Złotym, Katińskim, Popkowskim, Pukińskim, Pruszkiewiczom i innym. Pruszkowie, Andrzejkowicze, Włoszkowie, Gołoccy, Jelscy mają odmiany. *Papr.; Okoł.; Kojat.; Nies.; Sieb. IV. 14.*

PIELGRZYM. — W polu błękitnem — na srebrnym murze z blankami — pół złotego lwa wspiętego i ziejącego płomienie. Herb przysługujący Ciesielskim i Zarembom w Galicyi. Krzyżanowski wspomina o herbie Pielgrzym Sędrowskich, który opisał jak następuje: na murze lew siedzący. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Był też herb Pielgrzymy znany z zapisek średniowiecznych o którym poniżej. Jabłonowski podaje, pole nad murem czerwone. *Krzyż.; Sieb. IV. 14. 25.*

PIELGRZYM, Pelgrzim. — W polu złotem lub srebrnem — dwa czarne skrzydła barkami złączone, na których półksiężyc srebrny lub złoty. Nad hełmem w koronie skrzydło jak na tarczy. Labry czarne podbite złotem lub srebrem. Herb rodziny szląskiej, z której niektórzy członkowie osiedli w Polsce w XV stuleciu. W zapiskach sądowych znajdujemy ten herb inaczej opisany — mianowicie: dwa skrzydła sępie i trzy lilie; trudno dociec jak ułożone. — Dr. Piekosiński domyśla się, że lilie dodane zostały przez króla Ludwika, a może tylko były listki koniczyny, jako zwykłe zakończenie księżycy na piersiach szląskiego orła. *Helcel N. 1991; Ulan.; Piek. Heraldyka 251.*

PIENIAŻEK cz. Odrowąż odm. — W polu czerwonym — strzała srebrna żeleźcem do góry, u dołu wąsami zakończona. Nad tarczą trzy hełmy ukoronowane, w pierwszym ręka krzyż trzymająca, w środkowym ogon pawi taką strzałą jak na tarczy przeszyty, w trzecim ręka zbrojna z mieczem. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca starożytnej rodzinie małopolskiej Odrowążów Pieniażków przytoczona przez Paprockiego. *Papr. 511.*

PIERŚCIEN. — W polu błękitnem — pod półksiężycem złotym z ośmiopromienną gwiazdą srebrną między rogami — dwa skrzydła, pod któremi lilia złota. Nad hełmem w koronie ręka zbrojna ze złotym pierścieniem o trzech drogich kamieniach. Labry błękitne podbite czerwonym. Nadany wraz z nobilitacją Franciszkowi Rykowski, z urzędu kamerdynera królewskiego do godności szlacheckiej wyniesionego 13 Maja r. 1768 przez Stanisława Augusta, króla polskiego, co potwierdzone zostało r. 1790. *Vol. Leg. VII. 804; Kanc. ks. 41. f. 29 i 98 f. 5; Dyplom oryginalny; Chrząński tabl. 299; Żychl. II. 291; Bork.*

PIERZCHA I, Perka, Pirch. — W polu barwy niewiadomej — ryba morska flądą albo perką zwana. Nad hełmem w koronie — między dwoma kluczami zębami do góry — ogon pawi. Herb rodziny Pierzcha czyli Pirch w Prusiech i na Pomorzu w XV stuleciu osiadłej, a także Dąbrowskich i Daukszów. *Nies.*

PIERZCHA II. — W polu błękitnem — ryba morska srebrna prawo-ukośnie. Nad hełmem w zawoju błękitno-srebrnym na pawim ogonie — dwa srebrne klucze ukośnie-skrzyżowane. Labry błękitne podbite srebrem. Odmiana ze źródeł niemieckich. *Sieb. III. 2. 351.*

PIERZCHA III. — Na tarczy dwudzielnej w polu prawem błękitnem — ryba srebrna prawokośnie, w lewem zaś srebrnem — kobieta naga trzymająca za ogon psa, który jej między nogi przechodzi. Nad hełmem w koronie — na pawim ogonie dwa klucze złote ukośnie skrzyżowane. Labry błękitne podbite srebrem. (Odmiana poprzedniego. *Sieb. III. 2. 351.*

PIERZCHA IV. — W polu czerwonym — w poprzek tarczy ryba morska, fladą albo perką zwana. Nad hełmem w koronie — na pawim ogonie dwa klucze złote zębami do góry ukośnie skrzyżowane. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 25.*

PIERZCHAŁA Ia, Pirzchała, Pyrzchała, Roch, Kolumna. — W polu czerwonym pod koroną złotą — słup srebrny. Nad hełmem w koronie — taki sam słup. Labry czerwone podbite srebrem. Jeden z najdawniejszych herbów polskich. Idąc za prof. Małeckim, uważamy, że nazwa pierwotna tego herbu jest Pierzchała. Nazwa Roch czyli wieża szachowa jest określeniem godła, a Kolumna zapewne najprzód tylko jako tłumaczenie przybłąkała się, a później pozostała gwoli zadowoleniu próżności żadnych złączenia się z rzymskim rodem Colonna, do czego dało asumpt podobieństwo godeł. Niesiecki zaznaczając to, połączył te herby, jako mające jeden i ten sam pierwiastek, pomimo że są trochę kształtem odmienne i że osobno przez różne rody używane były. W istocie stare rody używające dziś nowszego herbu Kolumna, pod Rocha starszego podciągane być mają. W zapiskach sądowych średniowiecznych herb przychodzi pod nazwę Pierzchały najwcześniej pod rokiem 1409, nazwa Roch dopiero pod r. 1422. Zapiska z r. 1550 nazywa przedmiot herbu — lilią. Nazwę Kolumny uwzględnia herbarz arsenalski, uważany za kontynuację rękopisu Długosza. *Dług.; Papr.; Okol.; Nies.; Mał.; Piek., Heraldyka 71, 119, 120 i 376.*

PIERZCHAŁA Ib. — W polu czerwonym — słup srebrny koroną złotą nakryty. Odmiana rysunkowa według herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 11.*

PIERZCHAŁA IIa, Roch. — W polu srebrnym — wieża szachowa czarna. Nad hełmem w koronie — pięć piór strusich. Odmiana niniejsza chronologicznie poprzedziła Kolumnę, która się w użyciu utarła. *Papr.; Nies.*

PIERZCHAŁA IIb, Roch. — Odmiana rysunkowa poprzedniego z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 29.*

PIERZCHAŁA IIc. — Odmiana poprzednich według herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 41.*

PIERZCHAŁA IId, Roch. — Odmiana poprzednich według herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 29.*

PIERZCHAŁA IIIa, Roch, Skala łomana. — W polu czerwonym — nad trzema srebrnymi wrębami ku dołowi zmniejszającymi się — pół srebrnej lilii. Nad hełmem w koronie pół srebrnej lilii. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana, która może powstała z połączenia pierwotnego Rocha z wrębami węgierskimi. *Nies.; Mał.; Piek. 78, 258 tabl. XVI. N. 109.*

PIERZCHAŁA IIIB, Roch. — W polu czerwonym na dwu stopniach srebrnych — pół takiejże lilii. Nad hełmem w koronie na pawim ogonie — lilia. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana poprzedniego z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 29.*

PIERZCHAŁA IIIC, Roch. — W polu zielonym — na dwu stopniach srebrnych pół takiejże lilii. Nad hełmem w koronie pół lilii. Labry zielone podbite srebrem. Odmiana poprzednich z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. 29.*

PIERZCHAŁA IV. — Z pieczęci Adama z Szerokiego, Gunolda i Wojna Pawłowskich z r. 1422. *Piek., Heraldyka 120.*

PIERZCHAŁA V. — Z pieczęci Stanisława Pawłowskiego, biskupa płockiego r. 1428. *Piek., Heraldyka 120.*

PIERZCHAŁA VI, Roch. — W polu czerwonym — roch srebrny. Według roli marszałkowskiej z r. 1461. *Loredan Larchey, Armorial du XV s; Piek., Heraldyka 119 i 376.*

PIERZCHAŁA VII, Pirzchała. — W polu srebrnym — wieża szachowa czarna. Odmiana z herbarza arsenałskiego z r. 1530. *Piek., Heraldyka 119.*

PIERZCHAŁA VIII. — Z drzeworytów Friedleina. *Piek., Heraldyka 120.*

PIERZCHAŁA IX, Roch, Kolumna. — Odmiana według herbarzyka Ambrożego. *Ambr.; Piek., Heraldyka 71.*

PIERZCHAŁA X, Roch. — Odmiana według rysunku Kojałowicza. *Kojat. 214.*

PIESTNIK, Pleśnik. — W polu czerwonym — dwie ręce w błękitnych rękawach jabłko złote do góry trzymające. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Stary herb polski noszony przez rodzinę Piestników; pisze o nim Paprocki w Gniazdzie cnoty str. 1123, podobny do Pniejny, z którą może ma jeden początek. *Paprz.; Okol.; Nies.; Bork.*

PIETRASIEWICZ, Pietraszewicz cz. Leliwa odm. — W polu błękitnym — pod złotym krzyżem złoty półksiężyc obejmujący także gwiazdę. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Herb przysługujący Pietrasiewiczom, zapisanym do szlachty Królestwa Polskiego. Zdaje się że ta sama odmiana przysługuje rodzinie Ostrowskich herbu Leliwa. *Sp. szl. pol.; Chrs., tabl. II; Bork.*

PIETRASZKIEWICZ. — Na tarczy — dwie krokwie splecione na kształt litery **W**. Z rękopisu z r. 1590; *zapiski WP. Dziadulewica.*

PIETRZYCKI cz. Bełty odm. — W polu czerwonym — strzała srebrna żeleźcem do góry z buławą srebrną rękojeścią na dół ukośnie skrzyżowane. Nad hełmem w koronie—pięć piór strusich. Labry czerwone podbite srebrem. Nadany Pietrzyckim przydomku Łata na Rusi r. 1788 Rietstap zamiast buławy podaje wachlarz. *Począ. szl. gal.; Hefn.; Riet.; Bork.*

PIETRZYNIC. — Na tarczy pomiędzy dwiema sześciopromiennymi gwiazdami — kula przepasana na poprzek i do góry, z krzyżem na wierzchu. Nad tarczą korona. Herb Pietrzyńców. Z *panegiryku z XVIII w., własność WP. Bisiera.*

PIETYROG I, Pietyroch, Piętóróg. — W polu błękitnym — na górnym promieniu gwiazdy pięcioramiennej utworzonej przez złotą linię łamaną—pół lilii srebrnej. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie. Stary herb ruski, przysługujący według Niesieckiego i Kuropatnickiego Bokońskim, Ciereszkom, Jeleżyńskim, Kuniewskim, Jełom-Malińskim, Mormidom Pietyrochom, Trykowiczom i innym. *Biel.; Paprz.; Okol.; Kojat.; Nies.; Kur.; Bork.*

PIETYROG II. — W polu czerwonym — na górnym promieniu gwiazdy sześciopromiennej srebrnej—pół lilii srebrnej. Nad hełmem w koronie trzy pióra strusie. Odmiana poprzedniego z herbarza Kojałowicza wydanego przez prof. Piekosińskiego. *Koj.*

PIĘCIOPIÓR. — W polu zielonym—między rogami czerwonego półksiężycy—pięć piór strusich. Nad koroną szlachecką tak samo jak na tarczy—w półksiężycu czerwonym—pięć piór strusich. Nadany z nobilitacją Julianowi Mikołajowi Czerkiewiczowi przez Stanisława Augusta, króla polskiego r. 1775, potwierdzony 8 Lutego r. 1781. *Vol. Leg. VIII f. 303; Kanc. ks. 100 str. 1; Sp. szl. pol.; Bork.*

PILAWA. Pilawa, Strzała albo litera **Z** i półtrzecia krzyża. — W polu błękitnym — półtrzecia krzyża bez prawego dolnego ramienia, czyli słup dwa razy i pół przekrzyżowany. Nad hełmem w koronie—pięć piór strusich. Labry błękitne podbite srebrem. Jeden z najstarszych herbów polskich. U Paprockiego zwie się Pilawą u Niesieckiego Pilawą. Kilka zapisek z r. 1387 i 1398 opisuje ten herb inaczej, mianowicie, iż ma być litera **Z** i półtrzecia krzyża. Według profesora Piekosińskiego objaśnia to zapiska z r. 1476, mówiąc, że ma być strzała i półtora krzyża. W takim razie herb Pilawa byłby odmianą herbu Lis, w którym owa litera była strzałą półwidelcowatą; poniżej podajemy według rysunku D-ra Piekosińskiego ów pierwotyp Pilawy. *Dług.; Biel.; Krom.; Papr.; Okol.; Kojat.; Nies.; Mat. 106; Piek. Heraldyka 121.*

PILAWA II. — W polu błękitnym — półtrzecia krzyża złotego bez wierzchołka z gwiazdą srebrną z prawej strony. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Odmiana podana przez Niesieckiego, bez oznaczenia rodziny której przysługiwała. *Nies. VII. 305; Chrapk. tabl. VI.*

PILAWA pierwotna czyli Strzała albo litera **Z** i półtrzecia krzyża.. — Według zapisek sądowych średniowiecznych zdaje się być odmianą herbu Lis. *Mat. 106; Piek., Heraldyka 121.*

PILAWA III. — Według herbarzyka Ambrożego. *Ambro.; Piek., Heraldyka 121.*

PILCHOWSKI, Pilichowski cz. Rogala odm. — Na tarczy dwudzielnej w polu prawem czarnym — róg jeleni srebrny, w lewym srebrnym — róg bawoli czarny. Nad hełmem w koronie—pięć piór strusich: dwa czarne między białymi. Labry czarne podbite srebrem. Odmiana przysługująca Pilchowskim, starej rodzinie mazowieckiej z Pilchowic przydomku Biberstein Słodziej i Pilko, z której gałąź osiadła w Prusiech. *Papr.; Nies.; Sieb. VI. 4. 3.*

PILECKI cz. Leliwa odm. — W polu błękitnym — między rogami złotego półksiężyca—sześciopromienna gwiazda złota. Nad hełmem trzy pióra strusie: srebrne między błękitnymi, pierwsze największe, średnie mniejsze, trzecie najmniejsze. Labry błękitne podbite złotem. Odmiana przysługująca rodzinie Pileckich, w XV i XVII stuleciu w Prusiech osiadłej — mogła to być gałąź Granowskich Pileckich. *Nies.; Sieb. VI. 4. 44; Bork.*

PILLERSDORF Baron. — Na tarczy czterodzielnej, w polach I i IV srebrnych — dąb zielony, w II i III błękitnych — pięć złotych kłosów o żdźbłach i listkach srebrnych. Herb rodziny austriackiej, z której Franciszek baron Pillersdorf, tajny radca, kanclerz nadworny, indygenowany został w Galicyi 1842. Szlachta od r. 1719, baronowie od r. 1792. *Pocz. ssl. gal.; Riet.; Bork. przyp.*

PILIŃSKI, Pyliński cz. Bełty odm. — W polu czerwonym — trzy strzały żelazcami do góry w gwiazdę ułożone — środkowa prosto, boczne ukośnie skrzyżowane. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Labry. Odmiana przysługująca Pylińskim w Pińskiem. *Kojat.; Nies.*

PINIŃSKI Hrabia cz. Jastrzębiec odm. — W polu błękitnym — w środku złotej podkowy ocelami do góry — krzyż kawalerski srebrny. Nad koroną hrabiowską i hełmem ukoronowanym — jastrząb ze złotymi dzwonkami u łap, złotą podkową ze srebrnym krzyżem kawalerskim w szponie. Labry błękitne, z prawej srebrem, z lewej złotem podbite. Herb rodziny mazowieckiej z Pinina, na Wołyniu i Rusi osiadłej, z której Stanisław, starosta grodzki pilźnieński, oraz Jerzy, członek stanów galicyjskich, otrzymali tytuł hrabiowski galicyjski od Józefa II, cesarza świętego państwa rzymskiego 1 grudnia r. 1780, potwierdzony 25 Stycznia r. 1781. *Nies.; Pocz. ssl. gal.; Grit.-Hild.; Sieb. IV. 14. 99; Bork.*

PINOCCI, Pinoci, (*Pinocci*). — Na tarczy czterodzielnej, w polach I i IV srebrnych — orzeł czarny, w II i III czerwonych — chusta srebrna w koło związana z końcami na dół. Nad tarczą dwa hełmy ukoronowane, w pierwszym—orzeł czarny, w drugim—trzy pióra strusie: srebrne między czerwonymi. Labry przy pierwszym czarne, przy drugim czerwone, podbite srebrem. Herb rodziny włoskiej Pinocci, z której Hieronim, szlachcie włoski, sekretarz i metrykant królewski w poselstwach od Rzeczypospolitej zasłużony, otrzymał indygenat polski 6 Stycznia r. 1662 od Jana Kazimierza króla polskiego. *Vol. Leg. IV. f. 867-8; Sigil. ks. V f. 53; M. kor. ks. 203 f. 80; Nies.; Sieb. VI. 8. III. 63; Riet.; Bork.; napiski WP. Jackowskiego.*

PIOTROWICZ cz. Leliwa odm. albo Murdelio odm. — W polu błękitnem — pod krzyżem złotym takież półksiężyc z taką samą sześciopromienną gwiazdą między rogami. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie: złote między błękitnemi. Labry błękitne podbite złotem. Rysunek u Siebmachera niezgodny z opisem. Odmiana przysługująca Piotrowskim na Żmudzi w XVI stuleciu. *Paprz.; Okol.; Kojat.; Nies.; Sieb. VII. 3. 12; Bork.*

PIOTROWICZ cz. Leliwa odm. — W polu błękitnem — nad złotym półksiężcem — krzyż złoty między trzema sześciopromiennymi gwiazdami. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Labry. Odmiana poprzedniego według Niesieckiego. *Nies. VII. 311.*

PIORA. — W polu srebrnem — trzy pióra strusie między trzema różami czerwonymi: dwiema z boków, jedną u dołu. Nad tarczą korona szlachecka. Nadany Janowi, sekretarzowi komisji skarbowej i Józefowi Chęckim, przez Stanisława Augusta, króla polskiego, 28 Września r. 1768. *Vol. Leg. VII. f. 802; Kanc. ks. 42 f. 55; Bork.; zapiski WP. Jackowskiego.*

PIÓRA STRUSIE. — W polu czerwonym — trzy pióra strusie, w wachlarz ułożone. Nad hełmem w koronie—ręka zbrojna z mieczem. Herb przytoczony przez autorów bez wymienienia rodziny. *Paprz.; Okol.; Nies.; Riet.*

PIÓRO, (Lenski). — W polu czerwonym—pióro strusie w słup. Nad hełmem w koronie takież pióro. Herb rodziny Łęskich z Łąga w Wielkiem Księstwie Poznańskim. *Sieb. III. 2. 284; Riet.; Księga poborowa 59, kwit 561; zapiski WP. Dziadulewicz.*

PIÓROSŁAW, Pierosław. — Na tarczy dwudzielnej z pasem poprzecznym złotym, na którym (trzy czerwone róże), w polu górnem czerwonym—pół orła białego, w dolnem zaś błękitnem—pęk piór gęsich, zieloną wstęgą przewiązanych. Nad hełmem w koronie—między dwoma skrzydłami ręka w ubraniu trzymająca gęsie pióro, końcem zatemperowanym lewo-ukośnie na dół. Labry błękitne podbite złotem. Nadany wraz z nobilitacją Kazimierzowi Adamowi i Mikołajowi, mieszczaninowi warszawskiemu, prokuratorowi Komisji policyjnej obojga narodów, Mędrzeckim, przez Stanisława Augusta, króla polskiego, 11 Listopada 1790, potwierdzony 21 Czerwca r. 1792. W Księdze kancelarskiej róż na wstędze niema. *Kanc. ks. 98 f. 296; Sieb. III. 2. 308; Wiel.; Nies. przyp.; Riet.; Bork.*

PIRAWSKI cz. Nałęcz zawiniony. — W polu czerwonym—srebrna chusta w koło związana końcami na dół, między trzema gwiazdami, jedną u góry, a dwiema po bokach przy zawnieniu. Odmiana przysługująca Pirawskim na Rusi; przytacza ich Niesiecki z panegiryku Tomasza Pirawskiego, biskupa nikopolskiego, sufragana pierwszego i oficjała lwowskiego w XVII stuleciu. *Okol.; Nies.; Bork.*

PIROŃSKI. — Na tarczy—miecz otłuczony końcem do góry między trzema podkowami barkami do góry — dwiema z boków trzecią u dołu. Nad tarczą hełm z labrami. Herb ten wydaje się być odmianą Beliny, przysługuje rodzinie polskiego pochodzenia w Prusiech. *Sieb. III. 2. 351.*

PISARZEWSKI, Pisarzowski cz. Strykoń odm. — W polu czerwonym — siwy koń z czarnym poprzęgiem. Nad hełmem w koronie—pół siwego konia z poprzęgiem czarnym i topór srebrny z rękojeścią złotą ostrzem w koronie utkwiony. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca Pisarzowskim polskiego pochodzenia, na Szlązku w XVII stuleciu osiadłym. Są Pisarzewscy herbu Strykoń, są też herbu Topór według Niesieckiego. *Paprz.; Nies.; Sieb. VI. 8. III. 63; Bork.*

PISIEŃSKI, Pisiński, Pieszyński, Rengelin, Renglinen, Rongelin cz. Poraj odm. — W polu srebrnem — czerwona róża pięciolistna. Nad hełmem w koronie—ręka zbrojna czarna. Labry czerwone podbite srebrem. Odmiana przysługująca rodzinie Pisieńskich właściwie Rongelinów w XV stuleciu w Prusiech osiadłej. *Nies. VII. 316; Sieb. VI. 4. 44; Riet. II. 600; Bork.*

PISZCZAŃSKI cz. Prus I odm. — W polu czerwonym — półtora krzyża srebrnego bez prawego ramienia z półksiężycem z prawej strony rogami w lewo zwróconym. Nad hełmem w koronie — ramię zbrojne z mieczem w ręku. Labry czerwone podbite złotem. Odmiana przysługująca Piszczańskim na Litwie w oszmiańskim i nowogrodzkim. *Nies.; Piek. str. 236 N. 27; Bork.*

PIWNICKI cz. Lubicz odm. — W polu błękitnym — podkowa srebrna z krzyżem kawalerskim jednym na barku, drugim we środku między ocelami. Nad hełmem w koronie — między dwiema trąbami myśliwskimi — podkowa z krzyżami jak na tarczy. Odmiana przysługująca Piwnickim zwanym się właściwie von Leibitz z Piwnic, w Prusiech dawną osiadłym. *Nies.; Bork.*

PIWNICKI II Hrabia. — W polu błękitnym — podkowa srebrna z krzyżem kawalerskim złotym jednym na barku, drugim we środku między ocelami. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie: srebrne między błękitnymi. Labry błękitne z prawej złotem z lewej srebrem podbite. Odmiana przysługująca gałęzi hrabiowskiej Piwnickich, utytułowanej w Prusiech od r. 1844 czy 1846. *Sieb. III. 1. 23; Riet.; Bork.*

PLATEMBERG, Plettenberg cz. Łagoda odm. — Na tarczy dwudzielnej — pole prawe błękitne, lewe złote. Nad hełmem w koronie — dwa pióra bażancie: złote i błękitne. Labry błękitne podbite złotem. Herb rodziny westfalskiej w XVII stuleciu w Inflantach i Kurlandii osiadłej. Od r. 1668 baronowie, od r. 1724 hrabiowie świętego państwa rzymskiego. Niesiecki podciąga ich pod herb Łagoda. *Nies.; Matach.; Sieb. III. 11. 148; Bork.*

PLATER I. — W polu czerwonym — trzy pasy poprzeczne srebrne i przez nie pas srebrny prawoukośny. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie: srebrne między czerwonymi. Herb rodziny pochodzenia westfalskiego właściwie von dem Broel (genannt Plater), z której jeden członek ożeniwszy się z ostatnią Platerówną w XIV stuleciu, dodał nazwisko żony do swego; z tej to gałęzi już zgasłej w pierwotnej ojczyźnie nad Renem w ciągu XVII stulecia, pochodzą Broel-Platerowie osiedli w XIV stuleciu w Kurlandii, z kąd przenieśli się do Inflant, na Litwę i Żmudź. Pierwszy o którym kronika pisała Albert, był komturem wendeńskim w r. 1306, Wilhelm Plater w XVII stuleciu Rzeczypospolitej usługi wojenne oddawał. Hrabiowie rosyjscy od roku 1744. *Nies.; Matach.; Balt.; Sieb. III. 11. tekst 37 i IV 14 tabl. 25; Not.; Kos.; Bork.*

PLATER II. — Na tarczy — dwa pasy poprzeczne z trzecim przez nie prawoukośnym. Odmiana według pieczęci z r. 1533. *Sieb. III. 11. 49.*

PLATER Hrabia I. — W polu złotym — trzy czarne pasy poprzeczne i przez nie pas prawoukośny czerwony. Nad hełmem i koroną hrabiowską — dwa skrzydła złote z trzema poprzecznymi pasami czarnymi: jednym lewo-ukośnym na prawym skrzydle, drugim prawoukośnym na lewym. Odmiana przysługująca gałęziom utytułowanym rodziny Broel-Platerów, z której Konstanty Ludwik, starosta inflancki i Kazimierz Konstanty, podkanclerzy litewski i poseł polski u dworu rosyjskiego otrzymali r. 1758 i 1772 tytuł hrabiowski rosyjski. Ignacy zaś otrzymał tenże tytuł w Rosji r. 1829 potwierdzony r. 1843 dla całej rodziny. O tytule hrabiowskim galicyjskim jakoby od Maryi Teresy udzielonym jednemu z Platerów w r. 1774 wydawca herbarza Siebmachera dla Galicji pisze że śladu w archiwach nie pozostało. Milczy też i poczet urzędowy szlachty galicyjskiej o tym szczególe podanym przez hr. Borkowskiego. *Balt.; Sieb. III. 11. i IV. 14. tabl. 25 i 100; Grit.-Hild.; Spiski tytułowanym licam; Bork.*

PLATER Hrabia II. — W polu czerwonym — trzy pasy poprzeczne srebrne i pas prawoukośny błękitny. Nad koroną hrabiowską i hełmem ukoronowanym — trzy pióra strusie: czerwone, srebrne i błękitne. Labry z prawej czerwone z lewej błękitne podbite srebrem. Odmiana z herbarza galicyjskiego. *Sieb. IV. 14. tabl. 25 i tabl. 100.*

PLATER Hrabia III. — Odmiana z herbarza Wilczyńskiego i Malinowskiego wydanego w Paryżu, podobno fantazyjna.

PLATER ZYBERK Hrabia, (*Syberg*). — Na tarczy złotem obramowanej i mającej w polu złotem — trzy poprzeczne czarne pasy i jeden czerwony prawoukośny — w środku mniejsza

tarcza złotem obramowana, w której w polu czarnem—kółko złote o sześciu szprychach. Nad koroną hrabiowską i hełmem ukoronowanym—dwa skrzydła złote z trzema czarnymi poprzecznymi pasami i jednym pasem czerwonym, przy pierwszym prawo, przy drugim lewo—ukośnie leżącym. Labry czarne podbite złotem. Odmiana przysługująca jednej gałęzi rodziny Platerów z Broelu, z której Michał, ożeniony z Izabellą Sybergówną, córką wojewody inflanckiego Jana-Tadeusza Syberga, ostatnią swego rodu, otrzymał 22 Czerwca r. 1803, pozwolenie od Aleksandra I, cesarza rosyjskiego i króla polskiego, przyłączenia nazwiska żony do swego, i nazywania się hrabią Plater-Zyberk. *Balt.; Sieb. III. 11. tekst 112 tabl. 22; Kos.; Porsk.; Spisok titułowanym licam.*

PLEMIĘCKI I. Plemiński, Plemiński, Klement-Plemiński. — W polu czerwonym — srebrna rzeka poprzeczna wężykowato wygięta między dwiema srebrnymi różami pięciolistnymi, dwiema u góry, a jedną u dołu. Nad hełmem—róża na gałązce o trzech listkach między dwiema białymi chorągiewkami z krzyżem czarnym każda. Labry czerwone podbite srebrem. Herb rodziny pruskiej z Ełmiat w chełmińskim w XV stuleciu osiadłej, według źródeł niemieckich jakoby związanej się von Schleinitz i pochodzącej z Miśni. Niektórzy autorowie twierdzą, że zwali się też von Scharffenberg-Plemiński. Hr. Borkowski podciąga ich pod rodzinę hr. Assawenlöwen z Prus Zachodnich. *Nies.; Sieb. VI. 4. 45; Bork.*

PLEMIĘCKI II. Klement-Plemiński. — Na tarczy dwudzielnej — w polu prawem srebrnym — róża pięciolistna czerwona, w lewym czerwonym — dwie róże pięciolistne srebrne jedna nad drugą. Nad hełmem—między dwoma rogami naprzemian do połowy czerwonymi i srebrnymi róża pięciolistna srebrna. Odmiana przysługująca zapewne gałęzi poprzednio wymienionej rodziny pruskiej. *Ledeb.; Sieb. VI. 4. 45.*

PLEMIĘCKI III. — W polu czerwonym—między dwiema srebrnymi różami czterolistnymi u góry, a jedną u dołu — pas albo rzeka srebrna prosta poprzeczna. Nad hełmem w koronie między dwiema chorągiewkami białymi, z krzyżem czarnym każda, drzewcami na boki, róża czterolistna srebrna na gałązce o czterech listkach. Według Niesieckiego. *Nies. VII. 323.*

PLESSY, (Plessis du). — Na tarczy pięciodelnej w polu I — trzy półksiężyce rogami do góry: dwa i jeden, w II — ptak w prawo, w III ściętem u góry — dwie głowy lwie do siebie, u dołu zaś—trzy róże: dwie i jedna, w IV w środku krokwi—gwiazda, w V srebrnym — pas poprzeczny. Nad tarczą korona. Herb pochodzenia francuskiego przysługujący polskiemu lejtnantowi Janowi du Plessis, który posiadał w XVII wieku dobra w Prusiech. *Sieb. VI. 4. 45.*

PLESZKOWSKI, Pleskowski cz. Pogonia polska odm — W polu czerwonym—ręka zbrojna, w łokciu zgięta z mieczem w prawo. Nad hełmem w koronie—pół męża zbrojnego z mieczem w prawej ręce. Nadany z przydomkiem Pleszkowski Krzysztofowi Stefanowiczowi pochodzenia ormiańskiego, pisarzowi skarbu królewskiego, który dawszy dowody mężstwa, do rycerstwa polskiego zaliczony został w obozie pod Pskowem 21 Listopada r. 1531, przy adoptacji do herbu i nazwiska przez Jana Pliszkowskiego. Stefanowicze wylegitymowani w gubernii kowieńskiej i mińskiej r. 1836 — 1858. *Vol. Leg. I. 311; Papr.; Okol.; Kojat.; Nies.; Bork.; Sieb. VI. 4. 45, Kos. IV. 607—10.*

PLON. — W polu zielonem — między dwiema pięciopromiennymi złotymi gwiazdami—sноп złoty. Nad tarczą hełm ukoronowany. Herb rodziny Stodolskich albo Stodulskich z Łeczyckiego. Według dyplomu wydanego Wiktorowi, synowi Stanisława, przez Heroldyę Królestwa Polskiego w r. 1860. *Sp. szl. pol.; Chraquiński, Album 292, tabl. XIII i XXI; Bork.*

PLUSKIEWICZ. — Na tarczy — róża dwiema strzałami żeleźcami do góry ukośnie skrzyżowanymi przeszyta. Z rękopisu Józefa Pluskiewicza, plebana waliszewskiego, w zbiorze Juliusza hr. Ostrowskiego.

PLONIA. — Na tarczy — półpodkowy z trzema ćwiekami na barku. Herb znany tylko z zapiski sądowej lubelskiej z r. 1427. *Łaguna N. 71 fig. 416; Heraldyka Pięk. 252.*

PŁOŃSKI. — Na tarczy z pasem poprzecznym srebrnym — dwudzielnej, w polu górnem czerwonym — ręka zbrojna z mieczem, w dolnem zaś błękitnem — pomiędzy trzema sześciopromiennymi złotymi gwiazdami — głowa złota lwia wprost. Nad hełmem w koronie ręka zbrojna z mieczem. Labry z prawej czerwone podbite srebrem — z lewej błękitne podbite złotem. Herb rodziny polskiego pochodzenia w Prusiech osiadłej. *Sieb. III. 2. 353, Riet.*

PŁOTOWSKI cz. Lubicz odm. — W polu błękitnem — podkowa srebrna z krzyżem jednym na barku a drugim we środku. Nad hełmem w koronie między skrzydłami — krzyż. Labry. Odmiana przysługująca rodzinie w XVII stuleciu w chełmińskim osiadłej. Niesiecki podaje w hełmie bez korony — krzyż z prawej, skrzydło z lewej — ale układ ten mało heraldyczny, wydaje mi się błędny. *Nies.; Bork.*

PLUŻYCA. — W polu zielonem — plużyca srebrna oprawna w drzewo barwy brązowej. Nad hełmem w koronie — snop złoty. Labry zielone podbite złotem. Nadany Jerzemu Beniaminowi Flatt, synowi Jana, byłemu dyrektorowi instytutu agronomicznego w Marymoncie (31 Marca) 12 Kwietnia r. 1848 przez Mikołaja I, cesarza rosyjskiego i króla polskiego. *Sp. szl. pol; Chrząński, Album 575; Bork. przyp.; zapiski WP. Bisiera.*

PNIEJNA, Pniejnia, Cwalina. — W polu czerwonym — dwie czarne łapy niedźwiedzie, trzymające jabłko srebrne przeszyte strzałą żelazcem do góry. Nad hełmem w koronie — skrzydło przeszyte strzałą. Jeden ze starszych herbów; Długosz jednak o nim nie wspomina. Według Kاپicy Milewskiego herb ten na Mazowszu zwał się Cwalina. *Biel.; Papr.; Okol.; Nies.; Sieb. IV. 14. 25; Mil; Mał. 107.*

POBEDZIE. — Na tarczy — gryf z jesiotrzym ogonem. Herb starożytny Święców (później Puttkamerów) na początku XIV stulecia, z pieczęci Szymona Święcy, zrazu kanonika, potem podkomorzego wreszcie wojewody pomorskiego, mianowicie Piotra de Nuenburg z r. 1301 i 1305, Jana de Slave vel de Ruigenwalt z r. 1308 i 1312, wreszcie Wawrzyńca de Ruigenwalt z r. 1312 i potomków tychże. Zapiska sądowa z roku 1419 również go opisuje. *Helcel II N. 1648; Piek. Heraldyka str. 252; Bagmühl. pomersch. Wapp, III, 1.*

POBŁOCKI cz. Jeleń odm. — W polu błękitnem nad jeleniem w biegu — półksiężyc z trzema gwiazdami. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie. Labry błękitne podbite złotem. Herb rodziny w Prusiech i pomorskiem w XVII stuleciu osiadłej. *Nies.; Sieb. III. 2. 354; Bork.*

POBŁOCKI II. — W polu czerwonym lub błękitnem — nad jeleniem w biegu półksiężyc z gwiazdą między rogami i po bokach. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie. Odmiana poprzedniego. Źródła niemieckie podają barwę błękitną jak poprzedniego herbu Poblocki I; Chrząński podał barwę czerwoną. *Nies.; Chrząński tabl. XV.*

POBŁOCKI III. — W polu błękitnem nad jeleniem w biegu — półksiężyc z gwiazdą na każdym rogu. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie: białe między błękitnemi. Labry błękitne podbite srebrem. Odmiana poprzedniego. *Sieb. VI. 9. 44.*

POBŁOCKI IV. — W polu błękitnem z pomiędzy rogów srebrnego półksiężyc — pół jelenia wspiętego. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie: srebrne między błękitnemi. Labry błękitne podbite srebrem. Odmiana poprzedniego. *Sieb. VI. 9. 44.*

POBŁOCKI V. — W polu błękitnem — z pomiędzy rogów złotego półksiężyc z takimiż gwiazdami z boków — pół srebrnego jelenia. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie: złote między błękitnemi. Labry błękitne podbite złotem. Odmiana poprzednich. *Sieb. III. 2. 354.*

POBÓG, Pobodze, Pobożanicz. — W polu błękitnem — podkowa srebrna ocelami na dół z krzyżem kawalerskim złotym na barku. Nad hełmem w koronie — pół charta z obróżą

na szyi. Labry błękitne podbite srebrem. Jeden z najdawniejszych herbów naszych. Najstarsza zapiska sądowa o tym herbie z r. 1403 nazywa go Pobodze, dopiero w XVI wieku zjawia się zawołanie Pobóg, a w zapisce z r. 1539 Pobożanicz; Kromer zowie go Poboże. *Dług.; Biel.; Krom.; Papr.; Okol.; Nies.; Piek., Heraldyka 122.*

POBÓG II. — W polu błękitnym — na barku podkowy srebrnej — krzyż kawalerski złoty. Nad hełmem w koronie—trzy pióra strusie. Odmiana według Kojałowicza przysługująca Nieroszyńskim i Petelczycom na Litwie, a także Jakubowiczom według autografu z r. 1601. Niesiecki przez omyłkę przypisuje tym rodzinom herb Brzuchańskich, to jest podkowę z półstrzałkiem zamiast krzyża na barku. *Kojał. 221, 222; Nies. II. 341 i VII. 335; zapiski WP. Dziadulewicz.*

POBÓG III. — Na tarczy — podkowa z krzyżem. Nad hełmem w koronie—między rogami bawolemi — głowa psa z szyją. Labry. Z pieczęci Jana Koniecpolskiego kanclerza koronnego z r. 1435. *Piek., Heraldyka 123.*

POBÓG IV. — Na tarczy obramowanej złotem w polu czerwonym — podkowa ocelami na dół z krzyżem na barku. Z roli marszałkowskiej Mikołaja Lanckorońskiego z r. 1461. *Loredan Larchey, Armorial du XVs. Piek., Heraldyka 122 i 370.*

POBÓG V. — W polu błękitnym — podkowa srebrna z krzyżem na barku. Według herbarza arsenalskiego z r. 1530. *Piek., Heraldyka 122. Sakie zdjęty z herbarza arsenalskiego w Paryżu przez Juliusza Hr. Ostrowskiego.*

POBÓG IV. — W polu błękitnym—podkowa z krzyżem kawalerskim na barku. Według herbarzyka Ambrożego. *Ambroż.; Piek., Heraldyka.*

POCIEJ I, cz. Potej Waga odm. — W polu czerwonym—na złączonej podstawie dwóch trójkątów (na wierzchołkach stojących), pomiędzy którymi u spodu pomieszczone są trzy srebrne wręby, ku dołowi zwiększające się—słup z półksiężycem rogami do dołu w poprzek na sobie, dwa razy przekrzyżowany, najprzód małą belką, a poniżej większą. Nad hełmem w koronie — trzy pióra strusie. Odmiana przysługująca litewsko-ruskiej rodzinie Pocijów czy też pierwotnie Potejów, w XVI stuleciu kwitnącej. Kojałowicz, a za nim Niesiecki prostszą formę przypisują Pocijom. Zdaje się że mylnie, skoro z poniżej podanych pieczęci własnych Ludwika Konstantego Pocija, widać, że forma z wrębami była tej rodzinie właściwa. Tę także przerysowałem z nagrobka Anny z Korzeniowskich Pocijowej u Kapucynów w Warszawie. *Okol.; Kojał.; Nies.; według pieczęci Pocijów w zbiorze Wacława Rutikowskiego, Piek. str. 230 N. 25; Dav. tabl. III. N. 4; Bon.*

POCIEJ II cz. Waga odm.—Na tarczy pięciodzielnej w polu I—*Brama*; w II—*Grzymala*; w III—*Mogila odm.* (o czterech krzyżach); w IV—*Ostrogski odm.*; w V środkowym—*Waga odm.* Odmiana poprzedniego. Tutaj zamiast podwójnego krzyża jest strzała z półksiężycem rogami na dół w poprzek pod żełazcem i z gwiazdą na wierzchu. Z pieczęci Ludwika Konstantego na Włodawie i Różance Pocija, kasztelana i Wielkiego Hetmana Wielkiego Księstwa Litewskiego na dokumencie z r. 1713. *W zbiorze Juliusza hr. Ostrowskiego*

POCIEJ III. — Odmiana poprzedniego. Herb Ostrogski jest tutaj odmienny. Z pieczęci Ludwika Konstantego Pocija z r. 1715. *W zbiorze Juliusza hr. Ostrowskiego.*

PODBERESKI cz. Gozdawa odm. — W polu złotym — na piersiach dwugłowego orla ukośnionego — mniejsza tarcza, na której w polu czerwonym — lilia srebrna podwójna. Nad hełmem w koronie—między dwoma proporcami—trzy pióra strusie. Labry. Odmiana przysługująca Podbereskim, rodzinie rusko-litewskiej, wywodzącej się jakoby od Ruryka (*Jabłon.*), pochodzącej od Iwana z Czerci w województwie mohilewskim, której, przez wadliwe odczytanie dokumentu, autorowie nadali nazwisko Pstruckich i tytuł kniaziowski. Tymczasem, jak pisze Wolff, jeden z potomków wyżej wymienionego Iwana z Czerci, Hrihory Jackowicz, odziedziczywszy spadek po kniaziach Podbereskich, zaczął nosić ich nazwisko; tenże, mianowany 24 Kwietnia r. 1489, marszałkiem orszańskim, jest protoplastą rodu Podbereskich, który w ostatnich czasach